

**Univerzita Pardubice
Fakulta filozofická**

Folklórní motivy v písňové tvorbě Vlasty Redla

Petra Dubnická

**Bakalářská práce
2008**

Univerzita Pardubice
Fakulta filozofická
Katedra historických věd
Akademický rok: 2006/2007

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Petra DUBNICKÁ**
Studijní program: **B7105 Historické vědy**
Studijní obor: **Historicko-literární studia**

Název tématu: **Folklórní motivy v písňové tvorbě Vlasty Redla**
Folklore Motifs in the Lyrics of Vlasta Redl

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

1. Folková hudba jako součást hudby populární, domácí i světový kontext
2. Vlasta Redl a český folk
3. Definice folklórních prvků v písňovém textu
4. Tradice folklórní inspirace v české kultuře

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

Dorůžka, L.: Panoráma populární hudby 1918/1978. Praha 1981

Folk a country (vybraná čísla časopisu)

Matzner, A.-Poledňák, I.-Wasserberger, I.: Encyklopedie jazzu a moderní populární hudby. I.-IV. Praha 1983, 1986, 1987, 1990.

Merta, V.: Zpívaná poezie. Praha 1990

Vondrák, J.: Legendy folku a country. Brno 2004

Vedoucí bakalářské práce:

Mgr. Jiří Studený

Katedra historických věd

Datum zadání bakalářské práce:

30. dubna 2007

Termín odevzdání bakalářské práce:

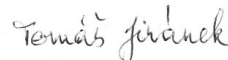
31. března 2008

prof. PhDr. Petr Vorel, CSc.

děkan

L.S.

doc. PhDr. Tomáš Jiránek, Ph.D.

vedoucí katedry

V Pardubicích dne 30. listopadu 2007

Poděkování

Na tomto místě bych chtěla poděkovat především Mgr. Jiřímu Studenému za odborné vedení této bakalářské práce a za velmi cenné rady, dále PhDr. Ivo Říhovi za návrh tématu a doporučení odborné literatury, svým rodičům za bohatou domácí diskografii, která byla pro tuto práci nezbytná, a v neposlední řadě Vlastu Redlovi za písně, které skládá.

Souhrn

Práce se zaměřuje na písňovou tvorbu písničkáře Vlasty Redla. Prostřednictvím analýzy jednotlivých alb a textů hledá a identifikuje folklórní motivy, které se v jeho tvorbě objevují. Současně se snaží odhalit, jak velkou roli hraje u Vlasty Redla právě inspirace lidovou písní a moravským folklórem. Do širšího kontextu tuto problematiku uvádí zkoumání vývoje světové i české folkové scény a odhaluje postoj českého folku k folklóru v dobách komunismu i v době současné. Také sleduje inspiraci folklórem u ostatních kapel, které dnes vytvářejí vlnu stále populárnějšího směru world music.

Klíčová slova: Vlasta Redl, folk, folklór, lidová píseň, world music

Summary

The work focuses on the lyrics of Vlasta Redl. By means of analyses of separate lyrics and albums, it searches and identifies folklore motives in his production. It currently tries to detect how the folklore motives and Moravian folklore are important for his lyrics. This question is included in progress of Czech and foreign folk music. This work detects the attitude of the Czech folk towards folklore in the times of communism and also in present. It also deals with folklore inspiration with other musicians which make the genre of more and more popular world music.

Key words: Vlasta Redl, folk music, folklore, folk song, world music

Obsah

Úvod.....	1
1. Folková hudba jako součást hudby populární.....	2
1.1 Světová folková scéna.....	2
1.2 Česká folková scéna.....	6
1.3 Folk a poezie.....	9
2. Vlasta Redl, jeho kapely, vlivy a spolupráce.....	11
2.1 AG Flek.....	13
2.2 Fleret.....	15
2.3 Jiří Pavlica a Hradišťan.....	16
2.4 Jaroslav Samson Lenk a Slávek Janoušek.....	17
3. Folklór a jeho tradice v Čechách i na Moravě.....	18
3.1 Lidové písně a jejich úprava.....	19
3.2 Inspirace lidovou písní na poli českého folku.....	21
4. Identifikace folklórních motivů v písňové tvorbě Vlasty Redla.....	25
4.1 Dohrála hudba.....	25
4.2 Na výletě.....	27
4.3 Zůstali jsme doma.....	31
4.4 Tramtárie.....	33
4.5 Tož vitajte, ogaři!.....	34
4.6 Staré pecky.....	36
4.7 Vlasta Redl/AG Flek a Jiří Pavlica/Hradišťan.....	39
4.8 Kde domov můj.....	44
4.9 O kolo zpět.....	48
4.10 Vlasta Redl a skupina, která se jmenuje Každý den jinak.....	50
4.11 Dopisy z květin.....	53
4.12 Barvy domova.....	56
4.13 Pecky téměř všechny.....	58
Závěr.....	61
Bibliografie.....	62
Příloha.....	65
Resumé.....	67

Úvod

Písničky jako *Sbohem galánečko* nebo *Husličky* jsou mnohými méně znalými obdivovateli považovány za moravské lidové písně z dob minulých. Jedná se přitom o texty umělé, pocházející z doby téměř současné. Autorem těchto a mnoha dalších podobných písní je *Vlasta Redl*, který je spojován především s oblastí české folkové scény a s kapelami *Fleret*, *AG Flek* nebo *Každý den jinak*. Ale pro mnohé je spojen právě s folklórem, který se někdy může s pojmem folk prolínat, ale rozhodně se s ním nemůže ztotožňovat, alespoň ne v české kultuře. Pojem *folk* ve skutečnosti znamená *lid*, proto hudba lidová by měla být zároveň hudba folková. Tak začínali folkoví zpěváci američtí, kteří sbírali a zpívali lidové písně. Postupem času ale začali vytvářet texty vlastní, později se začali věnovat tzv. protestsongům, kde vyjadřovali své pocity ze současné společnosti. Jejich písně ovšem stále sloužily především veřejnosti. Protestsongy začaly být populární i v české kultuře a na hudební scéně se objevilo mnoho českých folkových zpěváků, zpěvaček a skupin. Hlavním tématem českých protestsongů se stala tíživá politická situace tehdejšího Československa.

Postupem času se i český folk začal obracet k českému a především moravskému folklóru, ve kterém začal nacházet inspiraci pro své písně. Mnoho českých folkařů začalo zpracovávat a upravovat starší lidové písně, stejně tak i *Vlasta Redl*, ovšem jeho přínos je v tomto směru obohacen o vytváření vlastních textů, které jsou lidovou slovesností minimálně inspirovány. Zda používá přímo folklórní prvky, zda se v jeho textech jedná o skutečné nářečí z oblastí moravských či slovenských, toho se pokusíme dopátrat prostřednictvím analýzy většiny jeho textů a jednotlivých alb, které tyto texty obsahují. Měli bychom se také dopátrat toho, zda byla lidová slovesnost tím, čemu se *Vlasta Redl* ve své tvorbě nejvíce věnoval, nebo zda je to jen malá součást jeho přínosu české kultuře, která ovšem, jak se zdá, nejvíce uvízla v paměti národa.

Vlasta Redl postupně pronikal jako individuální talent, umělec a skladatel mezi mnoho kapel, které také částečně ovlivňoval svým osobitým přístupem k tvorbě. V tomto směru je nutno tyto kapely a spolupráce s nimi představit a ukázat na nich, odkud a kam *Vlasta Redl* jako hudební skladatel a textař ve své kariéře směřoval.

Vlasta Redl dnes působí i v jiných sférách české kultury než v českém folku. Ovšem možná i díky němu je dnes moravská lidová hudba stále živým fenoménem, který je schopen souznít i s moderními muzikantskými prostředky.

1. Folková hudba jako součást hudby populární

Folk, folková hudba mohla jednak čerpat z lidové tradice, ovšem mnohdy to nebyly jen písničky, byl to způsob náhledu na svět, určitá revolta, projev nesouhlasu nebo hledání sebe sama. V takovém případě se jednalo o tzv. protestsong, což je jedna z větví folkové hudby.

Dnes už folk jako součást hudby populární souvisí s mnoha jinými žánry (country, blues, jazz, rock...), stále populárnějším žánrem je také *world music*. „Tento pojem se již dříve používal v etnomuzikologii pro označení hudby světa jiného, než je ten západní.“¹ Samotný pojem zavedlo v osmdesátých letech dvacátého století britské vydavatelství pro hudbu vycházející z etnických kořenů.² World music, tedy hudba světová, má řadu znaků, ve kterých se odráží postmoderní doba. Dochází v ní k míšení evropských i mimoevropských kultur, objevuje se ohlas lidové tradice ze všech koutů světa. (O tomto fenoménu se zmíníme podrobněji v dalších kapitolách.)

1.1 Světová folková scéna

Folková hudba ve svých počátcích ve světě znamenala jistou obrodu lidové písně.³ Američtí folkaři sbírali a objevovali lidové písně z celého světa. A tak se v amerických zpěvnících folkového hnutí objevovali lidové písně z Čech, ze Slovenska, z Bulharska nebo Sovětského Svazu. „Stáli tam vedle černošských spirituálů, afrických lidových melodií nebo irských tanečních škol.“⁴

Pojem *folk music* původně znamenal hnutí za obrodu anglosaské lidové písně, usilující o její návrat do života prostřednictvím aktualizující interpretace. Za otce tohoto hnutí je dodnes považován Woody Guthrie (1912-1967), který se již od čtrnácti let živil sám, potloukal se po Americe a zpíval. Vše, co viděl, okomentoval písničkou. Zpíval s černochy i bělochy, s Indiány i farmáři. Sám také složil několik set písní, které později doslova zlidověly. Význam Woodyho Guthrieho pro vznik amerického folk songu je tedy přímo zakladatelský. „Jeho tvorba se vyznačuje jednoduchou, zpěvnou melodikou, opírající se o základní harmonické funkce, aktuální texty přispěly k jejímu obecnému rozšíření.“⁵ Guthrieho skladby, spolu s písněmi, které sesbíral v terénu, později patřily k základním repertoárovým číslům

¹ PLOCEK, Jiří. Symboly a písně. In: *Literární noviny: Kulturně-politický týdeník*. 28. 12. 2007, roč. XVIII/XIX, č. 52/1, s. 8.

² PAVLICA, Jiří. *Barevná krajina hudby*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2007. ISBN 978-80-244-1673-1, s. 21.

³ folk = lid, proto folková = lidová, to se však postupem vývoje a doby měnilo

⁴ DORUŽKA, Lubomír. *Panorama populární hudby 1918/1978, aneb, Nevšední písničkáři všedních dní*. Praha: Mladá fronta, 1981, s. 86.

⁵ MATZNER, Antonín – POLEDŇÁK, Ivan – WASSERBERGER, Igor. *Encyklopedie jazzu a moderní populární hudby: Část jmenná – světová scéna A-K*. Praha: Supraphon 1986, s. 402.

světových folkových písničkářů a skupin, jako byli Joan Baezová, Bob Dylan, Pete Seeger, Donovan, u nás Spirituál kvintet. V roce 1976 vznikl film právě o Woody Guthriem *Cesta ke slávě* (v americkém originále *Bound for Glory*). Film režíroval Hal Ashby, hlavní roli si zahrál David Carradine.

Duchovní otcové folk music byly jednoznačně toho názoru, že lidová píseň je spíše proces než hotový tvar. Taková lidová píseň se proto neustále proměňuje s každým jejím interpretem. Vznikají tak i nové verše či sloky a nové hudební variace. Tento přístup je nezbytný pro život každé lidové písně. Známým zastáncem tohoto názoru – že písně nemají být jen sbírány a pečlivě shromažďovány v archivech, ale především zpívány, „a to i za cenu, že se při tom budou měnit“,⁶ byl Pete Seeger (*1919). Ten se také vydal napříč Spojenými státy, sbíral písničky a zpíval je. Stalo se tak díky Knihovně kongresu (*Library of Congress*) ve Washingtonu. Pete Seeger se stal asistentem A. Lomaxe v archívu lidové hudby. Podnikal tak cesty po většině území v USA, přičemž také studoval tradiční instrumentální techniky a tím se prohluboval i jeho zájem o lidovou tvorbu.⁷

Později ovšem písničkáři začali opouštět oblast tradiční lidové písně a začali skládat vlastní písničky, ve kterých se odrážel především jejich pohled na společnost a na svět, a tyto písničky měly většinou protestní charakter (= protestsong). Navíc se těžilo ze všeho, co bylo slyšet kolem: jazz, blues, country, a s hudebními znaky lidové písně už tyto autory mnoho nespojovalo. Přesto byl jejich projev velmi osobitý, adresný a aktuální, čímž se oddělovali od té konvenční hudby a stále se tak trochu přibližovali rysům původní tvorby lidové. Pete Seeger roku 1940 vytvořil spolu s Woody Guthriem, Lee Haysem a Millardem Lampellem kvartet *Almanac Singers*. Po válce už jen Seeger a Hays s jinými dvěma partnery navázali na předválečné kvarteto a založili novou skupinu *The Weavers* (Tkalci). Vznikl tak například hit *If I Had a Hammer*, česká verze pod názvem *Bylo by to krásný* od Ivo Fischera (v překladu by ovšem originál zněl *Kdybych já měl kladivo*). Pete Seeger má mimo jiné na svém autorském kontě také jednu z nejslavnějších protiválečných písní *Where Have All the Flowers Gone*, česky známou jako *Řekni, kde ty kytky jsou* od Jiřiny Fikejzové. Pete Seeger také navštívil tehdejší ČSSR u příležitosti světového turné, kde koncertoval společně s českou skupinou Spirituál Kvintet. Jeho návštěva tak značně ovlivnila českou hudební scénu a rozpoutala folkovou vlnu u nás.

⁶ DORŮŽKA, Lubomír. *Panoráma populární hudby 1918/1978, aneb, Nevšední písničkáři všedních dní*. Praha: Mladá fronta, 1981, s. 89.

⁷ MATZNER, Antonín – POLEDŇÁK, Ivan, WASSERBERGER, Igor. *Encyklopedie jazzu a moderní populární hudby: Část jmenná – světová scéna L-Ž*. Praha: Supraphon, 1987, s. 304.

Pete Seeger slavil velký úspěch se svým folkovým souborem Tkalcí, a právě tento soubor vyvolal na sklonku padesátých let řadu podobně zaměřených souborů a skupin, díky kterým se folková hudba a lidové písničky z celého světa dostaly blíže k hlavnímu proudu populární zábavy. Dostala se tak i blíže ke studentům a mladým lidem z měst, kteří náhle pocítili „potřebu něčeho jiného, než konvenční a anonymní populární písničky...a z toho vření se vynořily dvě velké postavy šedesátých let“.⁸ Těmi dvěma postavami byli Joan Baezová a Bob Dylan. Oba tyto interpreti a i ostatní jejich vrstevníci ve svých raných letech zpívali a poslouchali rock-and-roll. Ovšem v šedesátých letech se právě rock-and-roll stal hlavní kořistí hudebního průmyslu a uměle vytvářených dětských hvězd. A proto se také folk jevil jako jediný možný druh hudby, ve kterém bylo možno zpívat „o něčem“, kde mohli zpěváci vyjadřovat vlastní názory a protesty a byli také proto označováni jako „zatoulaní básníci“⁹.

Joan Baezová (*1941) se s folkovou hudbou seznámila právě na sklonku padesátých let jako studentka bostonské univerzity. V roce 1959 už slavila svůj první velký úspěch na Newportském folkovém festivalu a v roce 1960 jí vyšla první deska, toho roku nejúspěšnější nahrávka folkové hudby.¹⁰ I u Baezové zpočátku převládaly lidové písně, postupem času se však začala uplatňovat hlavně se svými vlastními skladbami. V těchto svých textech, stejně jako ostatní folkaři tohoto období, stála i ona za mladými lidmi a za spravedlností. Pochodovala v čele protestních průvodů za plná občanská práva pro černošské obyvatelstvo a také protestovala proti válce ve Vietnamu, která byla tím největším strachem a nespravedlností, především pro tehdejší mladé lidi, kteří poslouchali právě folkovou hudbu.

Od roku 1965 používá folk music stále častěji výrazových prostředků rocku. Integrací folkového revivalu s hnutím rockových skupin uprostřed šedesátých let tak vznikl nový styl, *folk rock*. Ovšem v obecném širším pojetí je také termínem *folk rock* označováno jakékoliv zpracování lidového materiálu na rockové bázi.¹¹

Představitelem tohoto nového žánru byl bezpochyby právě Bob Dylan, který v jistém stádiu vývoje přešel ze stylového folkového výrazu k tvorbě charakterizované doprovodem rockové skupiny, změněným frázováním a barvou hlasu. Tento přerod však nezůstal bez odezvy a byl doprovázen pobouřením obecnstva folkové hudby i kritikou.

Bob Dylan (*1941), vlastním jménem Robert Zimmermann se stal klasickým typem zatoulaného básníka. Jako syn obchodníka se chtěl dostat především z domu. V tomto

⁸ DORUŽKA, Lubomír. *Panoráma populární hudby 1918/1978, aneb, Nevšední písničkáři všedních dní*. Praha: Mladá fronta, 1981, s. 90.

⁹ Tamtéž, s. 91.

¹⁰ Tamtéž.

¹¹ MATZNER, Antonín – POLEDŇÁK, Ivan – WASSERBERGER, Igor. *Encyklopedie jazzu a moderní populární hudby: I. část věcná*. Praha: Supraphon, 1980, s. 96.

prostředí cítil povrchnost a „chtěl uniknout všemu, co je v Americe spojeno s představou snaživého maloměstského židovského obchodníka“.¹² S tím také souvisela jeho změna občanského jména na Bob Dylan. Jednalo se o jméno, které prý se hlásí k odkazu velšského básníka Dylana Thomase, jedné z tragických, ale výrazných postav poezie dvacátého století.¹³ Zpívat začal v New Yorku po kavárnách a studentských klubech. V roce 1961 natočil svou první LP desku, kde byla obvyklá směsice lidových písní a jen dvě Dylanovy vlastní písničky. O rok později vyšla nejznámější Dylanova píseň *Blowin' In The Wind* (český název a text *Jen vítr to ví a mlčí dál* od Ivo Fischera), která se stala velkým hitem folkového hnutí a hrál ji a zpíval kdekdo. Ve svých folkových počátcích byl samozřejmě Dylan ovlivněn jak Peetem Seegerem, tak především Woodym Guthriem, jehož protestní repertoár zvládl a uplatňoval. „Přejal i interpretační manýry včetně málo srozumitelné výslovnosti.“¹⁴ Stejně jako Baezová bojoval proti válečnému nebezpečí a protestoval proti současné společnosti.

V onom zlomovém roce 1965 přišel Bob Dylan na folkový festival v Newportu s elektrickým vybavením, zesilovačem a rockovou kapelou a fanoušci folku ho vypískali.¹⁵ Tím odstartovala vlna folk rocku, která vyvrcholila na konci šedesátých let. V té době už byly na světě Dylanovy dvě zásadní alba: *Another Side of Bob Dylan* (1964) a *Bringing It All Back Home* (1966). Nejenom těmito dvěma alby, ale i mnoha jinými texty a hlavně svým životním přístupem ovlivnil nespočet českých folkařů a nejen je. Stejně tak jeho vliv zasáhl na konci šedesátých let i scénu popovou.

Dylanova umělecká činnost se ovšem neomezuje jen na hudbu. Napsal román, příležitostně doprovází své literární výroky kresbami, poměrně intenzivně se věnuje filmové tvorbě. (U nás například také písničkář Vladimír Merta, který vystudoval filmovou akademii.)

Dylanovým vystoupením se otevřela cesta pro celou generaci písničkářů. Tvůrčí potenciál mladých muzikantů odkázaných dosud jen na folkové písničky se totiž časem rozlil i do rocku, countryové hudby a později i do hlavního písničkového proudu. Vznikla tak velmi široká plejáda autorů – písničkářů, kteří neváhali své skladby zpracovávat jakýmikoliv hudebními prostředky.

¹² DORUŽKA, Lubomír. *Panoráma populární hudby 1918/1978, aneb, Nevšední písničkáři všedních dní*. Praha: Mladá fronta, 1981, s. 91.

¹³ Tamtéž.

¹⁴ MATZNER, Antonín – POLEDŇÁK, Ivan – WASSERBERGER, Igor. *Encyklopedie jazzu a moderní populární hudby: Část jmenná – světová scéna A-K*. Praha: Supraphon, 1986, s. 295.

¹⁵ DORUŽKA, Lubomír. *Panoráma populární hudby 1918/1978, aneb, Nevšední písničkáři všedních dní*. Praha: Mladá fronta, 1981, s. 93.

Mezi světově proslulé písničkáře nepatřili výhradně jen ti američtí. Českou folkovou scénu taktéž výrazně ovlivnil britský písničkář *Donovan*, narozen roku 1946 ve Skotsku. Již ve svých patnácti letech začal zpívat písničky a toulal se po Anglii a Francii.¹⁶ Zpočátku byl samozřejmě ovlivněn Woodym Guthriem, jehož skladby interpretoval, později skládal vlastní písně inspirované skotskými lidovými baladami. Postupem času se také dostal ke skládání protestsongů. Například vyjadřoval nesouhlas s válkou ve Vietnamu. Svou popularitu také využil ke skládání filmové a divadelní hudby. Velice často byl označován jako britský Bob Dylan.

První jeho původní skladba byla *Why Do You Treat Me Like You Do*.¹⁷ Slavnými se staly skladby *Jennifer Juniper* nebo *Hellow Yellow*. Obě dvě tyto písně byly u nás nazpívány Václavem Neckářem podle textů Zdeňka Rytíře. Donovan tak ovlivnil nejen českou scénu folkovou, ale i tu popovější.

1.2 Česká folková scéna

Naši první písničkáři začínali většinou kopiemi amerických nebo anglických písničkářů. „Každý písničkář se dříve či později bolestně vyrovnává s vlivem angloamerické oblasti, odkud folk s pověstným desetiletým zpožděním přikvačil až k nám.“¹⁸ Sami si například textovali skotského písničkáře Donovana nebo amerického Boba Dylana a někteří po něm převzali dokonce i jméno, jako například Bob Frídl, což dokládá ten fakt, že Bob Dylan byl pro mnohé naše písničkáře velkým vzorem a inspirací.

„Když se v padesátých letech řeklo ve Spojených státech folk, tak tím každý myslel jednak, to možná ještě víc, lidovou hudbu jako takovou. Irské, skotské, waleské písničky, které si tam přistěhovalci přinesli, zatímco u nás už slovo folk znamenalo jen a jen písničkáře, zatímco národní lidová píseň, to byl zkrátka folklór.“¹⁹ Folk byl u nás především projevem politického stanoviska. A to se týkalo nejen písničkářů samotných, ale i publika, které chodilo na jejich koncerty. U nás to byla tak zvaná politická nebo angažovaná píseň. Folk v té nejranější podobě, to byli především revoltující písničkáři, zpěváci tzv. protestsongů. U nás to byli v počátcích především Karel Kryl, Vladimír Merta a Jaroslav Hutka. Folkoví zpěváci byli přesvědčeni, že jejich texty se musí vyjadřovat ke všem věcem, které se autora i posluchače nejvíce dotýkají, což u nás souviselo právě s onou politickou situací. Písničkáři to neměli

¹⁶ MATZNER, Antonín – POLEDŇÁK, Ivan – WASSERBERGER, Igor. *Encyklopedie jazzu a moderní populární hudby: Část jmenná – světová scéna A-K*. Praha: Supraphon, 1986, s. 281.

¹⁷ Tamtéž.

¹⁸ MERTA, Vladimír. *Zpívaná poezie: Úvaha vzniklá za pochodu v letech 1982-84*. Praha: Panton, 1990. ISBN 80-7039-032-8.

¹⁹ VONDRÁK, Jiří. *Legendy folku & country*. Brno: Jota, 2004. ISBN 80-7217-300-6, s. 65.

lehké, ovšem čím byl člověk zakázanější, tím byl slavnější a žádanější a tím víc lidí chodilo na jeho koncerty.

První folkovou kapelou u nás byl *Spirituál kvintet*. Spirituál v názvu nebyl náhodný. Jejich první singlové nahrávky byly právě se spirituály, značně inspirované černošským zpěvákem spirituálů Paulem Robesonem. Kapela vznikla v roce 1960. Zakládající sestava prvního českého folkového souboru byla: Ivo Mach, Miloslav Kastelovič, Miroslav Leper a kapelník Jiří Tichota.²⁰ Tehdejší název byl *Spirituál kvartet*, který ovšem dlouho nevydržel, jelikož přibyla zpěvačka Věra Nesušilová, později ji vystřídala Růžena Helebrantová. Od té doby už u názvu Spirituál kvintet zůstali, ať už vystupovali v jakémkoli počtu. Brzo začali pravidelně vystupovat v Divadle Na zábradlí, kde měli každý měsíc jeden koncert a pro každý koncert připravovali zvláštní program. Slovo *folk* ale v té době v Československu ještě nebylo vůbec užíváno, proto ani neexistovalo žádné folkové zázemí, kde by mohly kapely tohoto typu vystupovat.²¹

Ovšem v březnu roku 1964 se stalo něco, co vznik českého folku výrazně popohnalo: Slavný písničkář Pete Seeger navštívil Československo. Předkapelu mu tenkrát dělal právě Spirituál kvintet, a to „během celého jeho turné včetně pražského koncertu 27. března v divadle ABC“.²² V roce 1969 se ke kapele přidal zásadní člen Karel Zich a zpěvačka Jaroslava Hadrabová. Dnes kapela vystupuje v sestavě Jiří Tichota, Jiří Cerha, Zdenka Tichotová, Irena Budweiserová, Jiří Holoubek a Dušan Vančura.

Další kapelou, která vznikla v podobném folkovém duchu, byla u nás kapela bratří Traxlerů, *Skiffle kontra* (později *Žáci*). Název kapely se řídil stylem, který hrála. *Skiffle* znamenal „folklórní projev kombinovaný s jazzovou stylizací.“²³ Jazz býval synonymem pro jakoukoliv jinou než klasickou hudbu. Tento žánr už ovšem patřil do tradice britské, nikoli americké. Kapela vznikla počátkem šedesátých let, a zatímco Spirituál kvintet hledal hudbu původní a doplňoval ji svými vlastními anglickými texty, Traxleři zase vybírali starší texty a skládali k nim vlastní hudbu.

S prvními folkovými deskami už to nebylo tak jednoduché. Ty začaly vycházet až v roce 1968, což samozřejmě souviselo s tehdejším uvolněním politické situace. Navíc šlo pouze o určité části folku. První deskou byla právě deska skupiny Skiffle kontra bratří Traxlerů. Nejvíce LP desek ovšem vycházelo v zahraničí, hlavně ve Francii. Svoje první album tam

²⁰VONDRÁK, Jiří. *Legendy folku & country*. Brno: Jota, 2007. ISBN 80-7217-300-6, s. 67.

²¹ Teprve až na začátku 70. let se divadélko Ateliér společně s Malostranskou besedou stalo hlavní scénou českého folku.

²² VONDRÁK, Jiří. *Legendy folku & country*. Brno: Jota, 2004. ISBN 80-7217-300-6, s. 68.

²³ DORUŽKA, Lubomír – MÁCHA, Zbyněk. *Od folklóru k semaforu*. Praha: Státní hudební vydavatelství, 1964, s. 29.

vydal i Vladimír Metra. V červnu roku 1968 natočili Kubišová, Hutka, Třešňák, Karásek, Soukup a Veit tajně album *Zakázání zpěváci druhé kultury*. To pak vyšlo ve Švédsku v nakladatelství October.²⁴ Dokonce i sourozenci Ulrychovi, kteří ve svých počátcích byli spíše beatovou kapelou, vydali v roce 1974 LP desku *Nikola Šuhaj loupežník*. Bylo to první jejich album, které bylo způli i folkové.

S natáčením desek byl v té době značný problém. Natáčely se různými způsoby. Nejčastěji ale v soukromých bytech muzikantů nebo jejich přátel. Všechna rozhlasová studia podléhala vysoké cenzuře, soukromá studia tehdy ještě neexistovala, protože existovat ani nesměla. Přesto například Karel Kryl své písně pro album *Bratříčku, zavírej vrátka* nahrával v ostravském rozhlase. Z těchto nahrávek potom Jiří Černý vybral písně, které se objevily na albu vydaném v Pantonu v roce 1969. Některé desky se také natáčely tajně při koncertech. Všechno to zapříčinila složitá politická situace té doby, ovšem právě o té písničkáři skládali své texty.

V roce 1972 vznikl další zajímavý folkový útvar. Nebyla to ovšem žádná folková kapela, ale spíše sdružení písničkářů. Toto sdružení se jmenovalo *Šafrán*. Vše vlastně vytvořil Jaroslav Hutka. Do sdružení dále patřili Vlastimil Třešňák, Vladimír Merta nebo kytaristka Dáša Voňková. Dáša Voňková se stala velice výraznou osobností českého i evropského folku. Jako kytaristka se proslavila i za hranicemi. Předchůdcem a výchozím bodem tohoto sdružení byl už *Tyátr písničkářů*. Právě s tímto útvarem se Jaroslav Hutka rozhádal a založil si svůj vlastní Šafrán. Tyátr nabízel působivou montáž poezie Milana Kovářika, který působil jako recitátor a tři slavných písničkářů té doby, Hutky, Třešňáka a Merty. Členové do Šafránu postupně přibývali na základě jakéhosi konkurzu, nebo spíše soutěže, kterou každý rok vypisoval Jaroslav Hutka. „Byla to písničkářská soutěž *Pták Noh*, která vznikla poprvé v roce 1973.“²⁵ Do sdružení tak přibyl například Slávek Janoušek nebo Pepa Nos. Sdružení se ovšem rozpadlo už v roce 1977, kolem Charty 77.

V roce 1973 vznikla další kapela, která měla už spíše folkrockový charakter. Byla to kapela *Marsyas* se zpěvačkou Zuzanou Michnovou, Oskarem Petrem a Petrem Kalandrou. Z původního zakládajícího složení dnes přetrvala pouze zpěvačka Zuzana Michnová. Ta dnes tvoří kapelu společně s Jiřím Vondráčkem, Jaroslavem Olinem Nejezchleba, Jiřím Zelenkou a Jiřím Charypou.

²⁴ VONDRÁK, Jiří. *Legendy folku & country*. Brno: Jota, 2004. ISBN 80-7217-300-6, s. 82.

²⁵ Tamtéž, s. 120.

Český folk je samozřejmě i přes těžké politické období spojen s mnoha folkovými festivaly a koncerty. A mezi ty největší patřil festival folkařů, country zpěváku a trampů, festival *Porta*.²⁶ Jejimi zakladateli byli Zdeněk Riedl, Zbyněk Jelínek a Zdeněk Lukášek. Byl to jeden z nejslavnějších festivalů tohoto druhu u nás. Každým rokem se konal jinde a každým rokem se na něm objevilo více diváků. Byly to stovky až tisíce příznivců folku. První *Porta* se uskutečnila v roce 1967 v Ústí nad Labem, respektive v údolí Labe *Porta Bohemica* (Brána Čech). Název festivalu se poté zkrátil na *Porta*, jelikož se konal i na jiných místech republiky. *Portu*, která se konala v roce 1981 v Plzni na výstavišti, navštívilo deset tisíc lidí.²⁷ Později se *Porta* stala tak slavným a významným festivalem, že začaly v Supraphonu vycházet desky s živými koncerty na festivalech. Tyto desky vycházely v letech 1982 – 1989. Na desce z roku 1986 tak můžeme najít i Redlova autorskou práci *Letiště* v podání se skupinou *Fleret*, se kterou tehdy spolupracoval. Na *Portě* také rok co rok slavila úspěch kapela *AG Flek*, ať už bez Redla, nebo s ním. *Porta* byla festivalem soutěžním a mnoho kapel a zpěváku si z ní odváželo ocenění, která pro ně hodně znamenala. Takových folkových festivalů bylo ovšem mnohem víc. Například *Folkový kolotoč v Ostravě*, *Sokolovský festival politické písně* nebo *Olomoucký tvarůžek*.

Přes těžké politické období se přesto folk nerozléhal pouze na festivalech, ale dostal se i do rozhlasových pořadů, jako byl *Větrník* radia Vltava nebo *Toulky* radia Praha.

1.3 Folk a poezie

K oblíbeným činnostem českých folkařů patřilo také zhudebňování básní českých, ale i světových básníků. Poezie se tak stala neodmyslitelnou součástí českého folku. K poezii se písničkáři obraceli z více důvodů. Jednak cítili s určitými básníky spříznění, jednak byli toho názoru, že repertoár bude umocněnější, když v tom bude poezie, nebo prostě neměli dostatek svých vlastních textů, které by vystihovaly jejich pocity. Ale folkaři mají i bez zhudebňování básní s básníky mnohé společné: „Texty písničkářů jsou schopny samostatné existence jako básně.“²⁸ Snad proto měli písničkáři k básníkům tak blízko. To se ovšem nedá s jistotou říct o všech písňových textech.

Ovšem zhudebňovat poezii nebylo zdaleka tak jednoduché jako skládat své vlastní texty. Jak to zhodnotil sám autor několika zhudebněných básní Jiří Pavlica: „Zhudebňovat poezii je

²⁶ porta = brána (latinsky)

²⁷ VONDRÁK, Jiří. *Legendy folku & country*. Brno: Jota, 2004. ISBN 80-7217-300-6, s. 341.

²⁸ MERTA, Vladimír. *Zpívaná poezie: Úvaha vzniklá za pochodu v letech 1982 – 84*. Praha: Panton, Praha 1990. ISBN 80-7039-032-8.

zapeklitá věc, protože ona si vystačí sama, bez hudby. Každý, kdo by k poezii chtěl přistupovat, by si to měl uvědomit.²⁹ Pokud tedy písničkáři měli pocit, že nějak prospějí už tak hotovému dílu, když ho zhudební, učinili tak. Samozřejmě, že tím podstupovali určité riziko, že publikum tuto verzi nepřijme, protože na každého mohla konkrétní báseň zapůsobit naprosto odlišně a nemuseli by zhudebněnou verzi přijmout. Přesto bylo zhudebnění básní velice oblíbené a některé zhudebněné texty jsou dnes brány tak, jako by byly písněmi odjakživa.

Jedním z básníků, jehož verše si písničkáři často propůjčovali, byl i Josef Kainar. On sám vlastně působil jako muzikant a zhudebňoval některé svoje básně. Jeho básně si propůjčil do repertoáru například Vladimír Mišík (*Stříhali dohola malého chlapečka*). Tuto báseň bychom našli v Kainarově sbírce *Nové mýty* z roku 1946. Josef Kainar ovšem také napsal texty písní přímo pro kapelu Flamengo a Vladimíra Mišíka, které vyšly na desce *Kuře v hodinkách*. Vlasta Redl se zase pro změnu ujal koledy Josefa Kainara *Vracaja sa dom*, píseň dnes tak oblíbená a spojená s jejím interpretem, že už jen málo kdo ví, že se vlastně jedná o text i hudbu samotného básníka. Vlasta Redl si ji samozřejmě upravil po svém a opět obohatil doprovodem elektrické kytary. Dalšími Kainarovými interprety byla kapela ASPM, a to snad od svého prvopočátku. Ovšem snad největším příznivcem Kainarových básní je Karel Plíhal, který jeho texty zpívá dodnes.

K dalším takovým básníkům patřil Jan Skácel. Jeho poezie byla tak zvukomalebná, že přímo sváděla k hudebnímu doprovodu. Jeho básně zhudebnili například Petr Ulrych nebo Jiří Pavlica (*Modlitba za vodu*). „Přihlásit se k Janu Skácelovi znamenalo pro písničkáře nejen gesto, ale i určitý slib věrnosti.“³⁰ Jan Skácel byl pro svou tvorbu v roce 1969 vyňat z kulturního života a jeho básně byly vydávány jako samizdaty. Jeho básně byly velmi ovlivněny tradicemi, vztahem k přírodě a k lidem. Velice kladný vztah měl osobně k Moravě, kde žil i studoval. O pár let později byla jeho oficiální publikace obnovena, ovšem se značnou cenzurou. Jan Skácel zemřel v roce 1989 v Brně, aniž by se dožil pádu komunismu.

Nebyli opomenuti ani další čeští básníci jako Jaroslav Seifert nebo Jiří Orten. S Jiřím Ortenem byl v oblasti folku spojen především Roman Venclovský z brněnského Folk Teamu. Jaroslav Seifert, ten byl samozřejmě považován za básníka národního, proto se k němu písničkáři obraceli v těžkých dobách. Jeho básně zhudebňoval například Jiří Pavlica (*Vlastní životopis*) nebo Vladimír Veit (*Ukolébavka*).

²⁹ VONDRÁK, Jiří. *Legendy folku & country*. Brno: Jota, 2004. ISBN 80-7217-300-6, s. 493.

³⁰ Tamtéž, s. 507.

Mezi české folkaře se dostaly i texty písničkářů tehdejšího Sovětského svazu, Bulata Okudžavy a Vladimíra Vysockého. Texty jejich písní se tak překládaly do češtiny a nově zhudebňovaly. Sám Bulat Okudžava začínal jako básník a své básně později zhudebňoval. Vůbec první Okudžavovu písničku nazpíval brněnský zpěvák Bob Frídl. Ovšem tím nejvěrnějším zhudebňovatelem, respektive přejímatelem skladeb jak Bulata Okudžavy, tak Vladimíra Vysockého je dodnes Jaromír Nohavica. K takovým známým písním Bulata Okudžavy a Jaromíra Nohavici patří například *Setkání s A. S. Puškinem*. „Knižně vyšly v sedmdesátých a osmdesátých letech Okudžavovy a Vysockého texty několikrát, ale nikdy jejich překlady nedosáhly kvality těch nevydaných, nebo málo vydávaných překladů Václava Daňka a zejména pak Milana Dvořáka.“³¹

Ale i bez zhudebňování básní se českým folkovým písničkářům někdy právem říkalo „básníci s kytarou“.³² Ne vždy ovšem s tímto přirovnáním byli písničkáři ztotožnění. Písničkář Jaromír Nohavica staví píseň nad báseň: „Písničkář je pro mě něco více než básník... Báseň je znetvořená píseň. Kulhavá píseň. Píseň je podle mě to nejnítěrnější a nejkřehčí.“³³ S tím by jistě mnozí básníci nesouhlasili.

2. Vlasta Redl, jeho kapely, vlivy a spolupráce

Vlasta Redl³⁴ se narodil roku 1959 v Novém Jičíně. Jeho matka pocházela z Horehroní, otec z Valašska. Vyrůstal ve Valašském Meziříčí, kde také hrál v prvních kapelách na bigbitových tancovačkách. Již od čtrnácti let hrál kromě jiného svoje vlastní písničky. Většina repertoáru ale byla samozřejmě převzatá: „Bylo předepsáno, že se musí hrát šedesát procent skladeb ze 'socialistického tábora', takže se hrálo leccos: Katapult, Olympic, Petr Novák, Schelinger...“³⁵ Jedna z jeho prvních kapel, *Radegast*, byla zrušena na základě dopisu ze střední průmyslové školy, kde zřejmě v té době nehýřil výbornými studijními výsledky a raději se věnoval hudbě až do ranních hodin, kdy se potom mnohdy odebral rovnou do školy.

Ve čtyřiatvaceti letech odešel z Valašského Meziříčí vyhozen ze školy a stal se zpěvákem, ba dokonce i lídrem skupiny AG Flek. Ve svých skladbách obohatil folkový žánr o hru na elektrickou kytaru a moravskou lidovou píseň zase dokázal propojit s bigbitem. Proto na jeho jméno přísahají folkaři, v oblibě ho mají i mnozí rockeři a není proti srsti ani některým

³¹ VONDRÁK, Jiří. *Legendy folku & country*. Brno: Jota, 2004. ISBN 80-7217-300-6, s. 503.

³² Tamtéž, s. 528.

³³ Tamtéž, s. 505.

³⁴ Původně Vlasta Kabeláč, jméno Redl vyženeho, s první ženou Redlovou má dceru Lucii, která se též věnuje hudbě, druhá žena za svobodna Jana Dubnická, dnes Redlová, tehdejší členka kapely Fleret.

³⁵ BEZR, Ondřej. *Pětadvacet: Rozhovory s českými muzikanty*. Brno: Petrov, 2004. ISBN 80-7227-208-X, s. 28.

osvícenějším folkloristům. Je to výjimečný muzikant, kterého je také těžké zařadit do jednoho žánru, protože on přijímá cokoli: „Vlasta Redl je naprosto ojedinělý případ samorosta, který nikdy nemusel moc meditovat nad problémy, co koho ovlivňuje. On, ať si sedl za klávesové nástroje, vzal do ruky kytaru, začal zpívat nebo skládat. Tak u něj to vždycky bylo všechno. Ten folklór, folk, vlivy rocku...Co z něj vycházelo, za to mohl už jen Pánbůh nebo příroda.“³⁶ Proto je tolik nezařaditelný, ale jeho místo bude vždy mezi českými folkaři. Do hudebních škol nikdy nechodil, přesto dnes zahraje téměř na všechny hudební nástroje.

Nejvíce ho proslavily jeho dnes již zlidovělé písně jako *Sbohem galánečko* nebo *Husličky*. Jak sám ale tvrdí, vidina zlidovělé písničky ho rozhodně k pracovnímu stolu nepřiková a za folklór svého mládí považuje spíše Beatles.³⁷ Vysloužil si označení jako „moravský něžný barbar“³⁸ nebo „moravský Zappa z Tramtárie“.³⁹ Tramtárii nazývá svůj domov v Kobeřicích u Brna, kde dnes žije i pracuje ve svém soukromém nahrávacím studiu. (Tramtárie je též název desky skupiny AG Flek. Autorem písně *Tramtárie* je Radek Pastrňák.)

Jediným důvodem, proč dnes Vlasta Redl není ještě slavnější a nevyprodává velké haly jako třeba skupina Čechomor, která též spojila lidovou hudbu s bigbitem, je, že o to on sám nikdy neměl a nebude mít zájem: „Hala je děsnej vopruz. Nic si za to nekoupíš, jen máš trochu víc peněz a slávy. Muziky mnohem, mnohem míň. Udělat ticho v hale se nedá. Vůbec si tam nezahraješ, z jeviště nikomu nevidíš do očí, lidi si musíš jenom představovat.“⁴⁰

Vlasta Redl je skladatelem, textařem i aranžérem: „Jako aranžér jsem nejlíp placen, texty cítím jako svoji profesi, protože nad nimi trávím nejvíc času, a jako muzikant jsem čistý amatér, který když hraje, je nejšťastnější.“⁴¹

Kromě skupiny AG Flek spolupracoval Redl například se skupinou Fleret, se Zuzanou Homolovou, později se skupinou Každý den jinak. Se Slávkem Janouškem a Jaroslavem Samsonem Lenkem vytvořil již několik společných alb. Spojení lidové písně a bigbitu vzniklo na albu s Jiřím Pavlicou - se skupinami AG Flek a Hradišťan.

Mezi jeho méně známé aktivity ovšem také patří skládání hudby pro různá divadla. Vlasta Redl je autorem hudby k představením *Rok na vsi* a *Silnice* Mahenova divadla v Brně, upravil slovenské lidové písně pro muzikál *Kubo* Nové scény v Bratislavě do podoby dnešní world

³⁶ VONDRÁK, Jiří. *Legendy folku & country*. Brno: Jota, 2004. ISBN 80-7217-300-6, s. 182.

³⁷ BEZR, Ondřej. Tak jsem tady. In: *Mladý svět* 24, 2003, roč. 45, s. 24.

³⁸ Tamtéž, s. 22.

³⁹ TESAŘ, Milan. Každý den jinak. In: *Reflex* 12, 1998, s. 4.

⁴⁰ BEZR, Ondřej. Tak jsem tady. In: *Mladý svět* 24, 2003, roč. 45, s. 24.

⁴¹ BEZR, Ondřej. *Pěťadvacet. Rozhovory s českými muzikanty*. Brno: Petrov, 2004. ISBN 80-7227-208-X, s. 31.

music. Dále spolupracoval například s amatérským divadlem *Schod* ve Valašském Meziříčí či s Malou scénou tehdejšího Gottwaldova.

2.1 AG Flek

Původní kapela Flek, později AG Flek byla založena roku 1977 ve Zlíně, tehdejším Gottwaldově. Tehdy ji vytvořili Ivo Viktorin (*1955), Karel Markytán (*1954), Josef Šobáň (*1955) a Blanka Táborská (*1955). První úspěchy se dostavily na festivalu Porta: „Jejich repertoár, originální básnické texty a zpěvačka Blanka Táborská, tu mohli Flekům závidět i velké známé skupiny. Takže vůbec se není co divit, když přicházela jedna Porta za druhou. Nejprve autorská a posléze kýžená interpretační. S odstupem času se jeví, že po Marsyas a Nerez to byl právě AG Flek, který přišel s originální muzikou.“⁴² Onu autorskou Portu získal AG Flek v roce 1978 za písničku *Meditace*. Tato píseň vznikla stejně jako ostatní písně skupiny AG Flek. Hudbu složil Ivo Viktorin, text Karel Markytán. Rok na to už získali velkou Portu i čestná uznání za původní píseň *Blázni umírají nadvakrát* a pěvecký výkon Blanky Táborské. V původní sestavě Táborská, Markytán, Viktorin a Šobáň vydal AG Flek jediné album v roce 1983 u firmy Panton. Hudbu ke všem deseti písním složil Ivo Viktorin sám, vedle osmi Markytánových textů se uplatnily i dvě básně Dušana Michelfeita. Právě první píseň z alba *Blázni umírají nadvakrát* se stala symbolem pro celé album. „AG Flek hned první skladbou alba signalizoval nové pojetí folkrocku, posluchačsky náročnější, ale jemně trvanlivější a hlubší.“⁴³

Odchodem Blanky Táborské skončila první etapa činnosti skupiny a nastala takřka roční odmlka, vyplněná například spoluprací s Wabi Daňkem na jeho albu *Rosa na Kolejích*. Po příchodu Vlasty Redla do kapely v roce 1984 byla koncertní činnost obnovena a zároveň došlo opět k posunu žánru ještě blíže k rocku. Ovšem tento posun a i odchod Blanky Táborské byl pro mnohé posluchače zpočátku těžko stravitelný, jak si vzpomněl i sám Vlasta Redl v jednom rozhovoru: „Ta kapela už jednou slavná byla, ale po odchodu Blanky Táborské vlastně začínala od nuly. Všichni chtěli Blanku a v 84. nás vypískali na Portě. Ale Ivoš Viktorin věděl, co chce. Byl to neovlivnitelný člověk, který si chtěl dělat svoje bez ohledu na to, jestli se to chytne, což jsem obdivoval.“⁴⁴ Ivo Viktorin měl své vlastní nahrávací studio „V“ ve Zlíně, kde nahrával alba mnoha českým folkovým i jiným interpretům.

⁴² VONDRÁK, Jiří. *Legendy folku & country*. Brno: Jota, 2004. ISBN 80-7217-300-6, s. 338.

⁴³ ČERNÝ, Jiří. AG Flek. In: *Folk & country: Hudební měsíčník* 1, 1996, s. 21.

⁴⁴ BEZR, Ondřej. *Pěťadvacet: Rozhovory s českými muzikanty*. Brno: Petrov, 2004. ISBN 80-7227-208-X, s. 28 – 29.

V hudebních časopisech se později spekovalo o tom, která sestava byla slavnější či zajímavější. Pro někoho byla přijatelnější původní verze, jiný zase uvítal Redlovo oživení a posun celé kapely. Například Jiří Černý se vyjádřil tímto způsobem: „AG Flek působil vždy spíše jako Redlova doprovodná, výborně sehraená rocková kapela, která se svým lídrem dokáže uspořádat velkolepé, posluchačsky vděčné show. V původní sestavě naopak představoval nedělitelný celek, který decentně a s respektem vstupuje před publikum, aby téměř nenápadně zahrál písně, na které se s léty nezapomíná.“⁴⁵ Ovšem na další stránce stejného článku upozorňuje na jedinečnost prvního alba právě původní sestavy, tedy bez Vlasy Redla: „Nemá asi smysl upozorňovat, že AG Flek už v žádné sestavě sílu svého albového debutu nezopakoval, i když Vlasta Redl do skupiny vnesl jiné znamenité podněty a sám Ivo Viktorin složil další nezapomenutelné písně, především *Carpe Diem*.“⁴⁶ Přitom text k písni *Carpe Diem* složil právě Vlasta Redl a pro kapelu byl velkým přínosem hlavně v tom směru, že uměl skládat jak hudbu, tak texty. V původní sestavě měl každý svou práci a Redl svou všestranností velice brzo vstoupil do popředí kapely. Na albu z roku 1989, *Dohrála hudba*, má právě takové čistě své písně a navíc je i sám zpívá. (*Město měst, Ve vysokých horách*). Proto by se mohlo zdát, že původní AG Flek se poněkud ztrácí za jeho zády. Ale díky němu si mohla skupina AG Flek do své historie zapsat další velký úspěch.

Později, kdy skupinu opustil Ivo Viktorin, hráli s AG Flekem ještě Radek Pastrňák, Richard Kroczek mladší a Milan Nytra. Tito tři se později také stali základem skupiny Buty. V této sestavě vydal AG Flek další album, *Tramtárii* v roce 1991. Tentokrát se hudebně i textově nejvíce prosadil Karel Markytán. Objevují se ještě i některé písně s hudbou od Ivo Viktorina (*Poutník, Kdy jindy měl bych už pít*) a deska byla nahrána v jeho studiu „V“ ve Zlíně, přestože už do kapely AG Flek nepatřil.

Další osudy skupiny AG Flek už byly poněkud zamotanější. V roce 1994 vzniklo další album, tentokrát společně s kapelou Hradišťan s Jiřím Pavlicou. Tehdejší sestava AG Fleku však byla: Vlasta Redl, Josef Šobáň, Michael Vašíček, Karel Macálka a bubeník David Velčovský. Tato formace později vystupovala jako *Vlasta Redl a skupina, která se jmenuje Každý den jinak*. Naopak první členové AG Fleku Blanka Táborská, Ivo Viktorin a Karel Markytán se znovu dali dohromady, už ne však pod názvem AG Flek, pouze jako *Táborská, Viktorin, Markytán* a vydali desku *Waltz* (1999). V roce 2005 vydal Ivo Viktorin sólové album *Vlna za vlnou*. Název byl zvolen podle stejnojmenné písně na desce. Od roku 2007, kdy se rozpadla Redlova formace *Každý den jinak* a ukončila své společné hraní koncertem

⁴⁵ ČERNÝ, Jiří. AG Flek. In: *Folk & country: Hudební měsíčník* 1, 1996, s. 20.

⁴⁶ Tamtéž, s. 21.

v pražské Lucerně, existuje opět kapela AG Flek, tentokrát v sestavě: Blanka Táborská, Ivo Viktorin, Karel Markytán, Josef Šobáň, Michael Vašíček a David Velčovský. Spojil se tak starý a nový AG Flek, který zatím hraje starší písně z různých dob své existence, ale již bez Vlasy Redla. Ale stále je kapela AG Flek, stejně jako Vlasta Redl, těžko zařaditelná do předem nalinkovaných žánrů. A že se ani tak nejedná o folk, o tom je přesvědčen i zasloužilý člen kapely Ivo Viktorin: „Myslím si, že jsme nikdy – od samého počátku – nebyli folková kapela. Byli jsme zařazeni do téhle škatulky, protože jsme většinou hráli na akustické nástroje a zpívali vokály, ale to je do jisté míry vnější záležitost.“⁴⁷

2.2 Fleret

Na počátku vizovické kapely Fleret bylo v roce 1982 duo Pavel Chrastina a Zdeněk Hrachový. Ze začátku neměli vlastní texty, a tak převzali například Hutkovu *Slunečnici* či zhudebnili Wolkerovu báseň *Slepi muzikanti*. Od roku 1983 hráli společně se zpěvačkou Simonou Královou jako trio *Šperhák*. Kapela prošla mnoha změnami v obsazení. Členkou kapely byla i Jana Dubnická (později Redlová) jako zpěvačka a hráčka na housle. K názvu *Fleret*⁴⁸ se kapela dostala až v roce 1984.

Důležitým rokem pro kapelu byl právě rok 1984, kdy kapelu opouští Jana Dubnická a vstupuje do ní Vlasta Redl. Kapelu ovlivnil na několik následujících let, i když vlastně nikdy nebyl považován za oficiálního člena kapely. Vlasta Redl může být Fleretům vděčný hlavně z toho důvodu, že právě oni prezentovali Redlovy texty, o které prozatím nikdo jiný neměl zájem (zatím ani AG Flek): „Fleret – ti začali hrát moje písně, byť na můj dnešní a možná i tehdejší vkus profesionála poněkud neohrabaně, ale s obrovskou energií. Oni mi dovezli všechny ty Galánečky a Letiště na Portu a mě se díky tomu otevřela cesta písničkáře.“⁴⁹ Vlasta Redl tedy napsal dnes velice populární texty jako *Sbohem galánečko*, *Bečva*⁵⁰ nebo *Letiště*. V prvních dvou zmiňovaných textech můžeme pozorovat právě vliv folklóru.⁵¹ Za píseň *Letiště* zase získal Vlasta Redl v roce 1986 autorskou Portu. Díky jeho stále čtenějším vystoupením s kapelou Fleret se mu také podařilo dostat znovu na pódia kapelu AG Flek, které se po odchodu Blanky Táborské jevištně příliš nedařilo. Píseň *Bečva* se v podání kapely Fleret objevila na desce *Tož vítajte, ogaři!* Společně ještě se dvěma dalšími Redlovými texty *Umělci na šňůře* a *Hospoda u Davida*. Deska opět nahrána ve studiu „V“ Ivo Viktorina ve

⁴⁷ MORAVSKÝ BRABEC, Jiří. Ivo Viktorin: Sólový debut. In: *Folk & country: Hudební měsíčník* 10, 2005, s. 12.

⁴⁸ fleret = cvičná bodná zbraň

⁴⁹ BEZR, Ondřej. *Pětadvacet: Rozhovory s českými muzikanty*. Brno: Petrov, 2004. ISBN 80-7227-208-X, s. 29.

⁵⁰ Píseň *Bečva* se objevila i později v nové podobě na společném albu AG Fleku a Hradišťanu.

⁵¹ Více v kapitolách 3 a 4.

Zlíně. Samotná kapela Fleret spojovala lidovou melodickou inspiraci s moderním rytmem a zvukem a prvotní pro ně bylo valašské nářečí, typické pro jejich texty. Tento jejich směr ještě navíc umocňuje spolupráce s Jarmilou Šulákovou – legendou valašského folklóru.

2.3 Jiří Pavlica a Hradišť'an

Snad nejpozoruhodnější spoluprací Vlasty Redla se stalo album AG Fleku a Hradišť'anu, kdy Vlasta Redl a Jiří Pavlica jako dva lídři těchto dvou kapel prakticky přearanžovali lidovou píseň k obrazu svému.⁵²

Jiří Pavlica započal svou hudební a uměleckou dráhu v Javorech sourozenců Ulrychových, což pro něj byl dosti významný počáteční vliv a impuls pro jeho další tvorbu. Vystudoval hudební vědu, teorii kultury, konzervatoř v oboru housle, které k němu dnes již neodmyslitelně patří. Je autorem divadelní i filmové hudby, složil i duchovní skladby *Oratorium smíchu* a *Missa Brevis Pastoralis*. Narodil se na Slovácku, v Uherském Hradišti, což je též oblast, která má silné zázemí v lidové tradici. To samé platí pro hudbu Jiřího Pavlici.

Ovšem jako mladý hrál Pavlica v několika čistě folkových kapelách. Z Javorů odcházel právě v době, kdy Petr Ulrych připravoval *Zpívání při vínečku* a inklinoval tak stále více k lidové tvorbě. Ta ovšem Pavlicu v té době zajímala míň a míň, nahrál se jí dost, a proto Javory opustil. Přesto by se dalo říct, že lidová tvorba je mu dodnes nejbližší.

Kapela Hradišť'an patří mezi nejznámější moravské cimbálové kapely. A opět jsme u lidové tvorby. Největším inspiračním zdrojem Hradišť'anu se stal folklór. Ovšem díky novému uměleckému vedoucímu, kterým se stal Jiří Pavlica, se pojetí folklóru u kapely Hradišť'an značně posunulo a začalo více směřovat k world music. Kapela hraje jednak lidovou tvorbu, jednak vlastní skladby, které jsou právě s těmi lidovými často zaměnitelné. Hradišť'an vznikl v roce 1950 v Uherském Hradišti. Zakladatelem a uměleckým vedoucím ještě před Jiřím Pavlicou byl Jaroslav Václav Staněk, až do roku 1978. Dnešní členové Hradišť'anu jsou Jiří Pavlica, zpěvačka Alice Holubová, David Burda, Milan Malina, Michal Kristýnek, Roman Gill a Dalibor Lesa. I přes jasnou folklórní inspiraci má Hradišť'an široký žánrový záběr a velice netradiční repertoár. A nejvíc netradiční bylo samozřejmě spojení tehdejšího Hradišť'anu (sestava kapely tehdy byla Jiří Pavlica, David Burda, Milan Malina, Alice Holubová, Oldřich Kučera, Lubomír Svatoš, Miroslav Juračka, František Petržel a Milan Obdržálek) s Vlastou Redlem a tehdejší kapelou AG Flek. V roce 1994 tak došlo k nezvyklému propojení lidové hudby a rocku – cimbálu a elektrické kytary. Tato deska měla

⁵² K samotnému albu a jednotlivým textům více v kapitole 4.

u tehdejších příznivců klasické lidové písně mnoho odpůrců, ale ještě dnes má mnoho obdivovatelů. Mezi Vlastou Redlem a Jiřím Pavlicou už k žádné jiné podobné spolupráci nedošlo.

2.4 Jaroslav Samson Lenk a Slávek Janoušek

Již známou trojicí na poli českého folku je Vlasta Redl spolu s Jaroslavem Samsonem Lenkem a Slávkem Janouškem. Jaroslav Samson Lenk působil v kapelách *Máci* a *Hop Trop*. Po rozpadu skupiny *Máci* vznikla nová formace *Samson a jeho parta*. Jaroslav Samson Lenk ale též vystupoval, stejně jako Vlasta Redl a Slávek Janoušek, samostatně jako folkový písničkář. Už na albu *Pohoda* skupiny *Máci* se objevil jeden Redlův text *Smutno je mi*. Autorkou hudby byla tehdejší Samsonova manželka Dáša Lenková.

Slávek Janoušek je písničkář, který je spojovaný především s humorem. A je to také hodně patrné v jeho textech i melodiích. I on často zhudebňoval poezii Josefa Kainara, Jana Skácela či Vladimíra Holana. I na jeho sólovém albu *Kdo to zavínil* se podílel Vlasta Redl.

Tito tři hudebníci se potkávali buď na Portě nebo ve studiu „V“ ve Zlíně u Ivo Viktorina, kde nahrávali své sólové desky. Jejich první společná deska *Zůstali jsme doma* vznikla v roce 1990. Nejednalo se o žádnou nově vzniklou kapelu, šlo pouze o volné sdružení písničkářů, které má ovšem dodnes svou tradici. Následovaly další společné desky *Kde domov můj* (1998) a také zatím poslední album s Redlovými texty *Barvy domova* (2006). Všechny tři desky výrazně spojuje slovo *domov*, ovšem deska je inspirována jak Čechami, tak Moravou, ale i Amerikou, kterou všichni tři společně navštívili. Jejich společná tvorba je ovšem opět jakýmsi speciálem, žánrově těžko zařaditelným. Například na desce *Kde domov můj* můžeme slyšet zvuky folku, country, metalu i techna! (*Polopravda o hrubé mouce*) Poslední jmenovaná deska je zase naopak nezvykle tichá a žánrově vyrovnanější.

Zdá se, že toto seskupení vzešlo čistě z kamarádství za účelem odpočinout si od vlastních projektů a pobavit se, odreagovat, i když vynikající textaři a hudebníci to neumějí jinak než opět skládáním hudby a textů. K textům Vlasty Redla, které se objevily právě na společných deskách Redla, Janouška a Lenka, patří dodnes dobře známé a populární *Hrála mi Julii*, *Monter Blues*, *Tak jsem tady* nebo *Ještě mi chvilku zpívej*.

Jak je vidět, Vlasta Redl prošel mnoha společnými projekty a dal by se tedy označit spíše jako hudebník kolektivní. Přesto však je skoro vždy ten, který vyčnívá nad ostatní. Nejzásadnějšími projekty pro něj dodnes zůstává kapela AG Flek, ve které se velice rychle propracoval do vedoucí pozice, a skupina Fleret, ve které zůstal tak trochu v pozadí, protože

nebyl členem kapely, nicméně jeho texty už na tom byly zcela naopak. A tady se nejspíš nastartovala jeho popularita. Potom už mohl fungovat i jako samostatný písničkář a skladatel, který vydal i mnoho sólových desek. Byly to *Na výletě* (1990), *Staré pecky* (1992) nebo *Vlasta Redl o kolo zpět* (1997). V roce 2004 vydal Redl dvojalbum toho nejlepšího *Pecky téměř všechny*, kde jsou všechny jeho zlidovělé i ty méně známé texty, které se dříve vyskytovaly ať už na sólových nebo společných deskách. Například píseň *Bečva* tak vychází už potřetí.

S kapelou *Každý den jinak* natočil Vlasta Redl dvě alba. Jedno v roce 1998 bez dalšího názvu a druhé, *Dopisy z květin*, v roce 2004. Zde opět není Vlasta tak úplně součástí kapely, protože projekt se jmenuje *Vlasta Redl a Každý den jinak*. Jeho osobu to tak opět zdůrazňuje a staví do popředí, ovšem na albech už tomu tak úplně není. Redl dal prostor i ostatním členům kapely a na obou deskách tak nezní pouze hlas Vlasty Redla, ale jsou zde i písničky ostatních členů kapely, například Michala Vašíčka nebo Karla Macálky.

Z Redlovy inspirace moravským či slovenským folklórem je jistě také zásadní spolupráce se slovenskou zpěvačkou Zuzanou Homolovou. Její album *Slovenské balady* vyšlo v roce 1995 a na úpravě lidových balad se zde podílel samozřejmě Vlasta Redl. Dvě balady, *Bol raz jeden kráľ uhorský* a *V hornom dolnom konci* se objevily i na albu se skupinou *Každý den jinak* z roku 1998. Ke spolupráci se Zuzanou Homolovou došlo právě rok poté, co vyšlo album s Jiřím Pavlicou s přearanžovanými lidovými písněmi. I když skladby *Husličky* nebo *Bečva* vznikly mnohem dříve ze samostatného popudu Vlasty Redla. Jeho práce s folklórními motivy je tak zřejmá už od počátku jeho slávy. O tom jak, proč a zda vůbec čerpal prvky z lidové slovesnosti a moravského folklóru, to bude předmětem zkoumání v následující kapitole. I když Vlasta Redl je i v tomto ohledu naprosto ojedinělý případ. Jeho zájem o folklór rozhodně nevzešel z toho, že vyrůstal v oblasti Valašského Meziříčí, kde by se tato inspirace dala očekávat.

3. Folklór a jeho tradice v Čechách i na Moravě

Termín *folklór* razil v 19. století Angličan W. J. Thomas, který pod ním rozuměl to, co lid (=folk) zná a umí (lore = vědomost), především obyčeje, obřady, víru a jiné složky duchovní kultury.⁵³ Později se důraz přesouvá na slovesnost, hudbu a tanec. S pojmem folklór též souvisí pojmy *folklorismus* a *folkloristika*. *Folklorismus* je právě „vědomé udržování a

⁵³ MATZNER, Antonín – POLEDNÁK, Ivan – WASSEBERGER, Igor. *Encyklopedie jazzu a moderní populární hudby: 1. část věcná*. Praha: Supraphon, 1980, s. 137.

pěstování folklóru a jevů lidové kultury a jejich šíření prostředky komunikace“.⁵⁴ Folkloristiku jako samostatnou společenskou vědu potom chápeme jako vědu zabývající se ústní slovesností, hudbou a tancem, částečně i obřady a hrami. Hlavním prostředím, kde tyto druhy folkloristika sledovala, kde se rozvíjely a tradovaly, je prostředí venkovských a částečně městských vrstev obyvatelstva označovaných termínem lid (odtud lidová slovesnost). Ovšem je samozřejmé, že tradiční jevy a formy se udržovaly spíše na venkově, v odlehlých venkovských krajích. Naproti tomu městské a průmyslové části se jich zbavují rychleji, protože jsou přístupnější novým jevům a procesům. To samé by se dalo říct o starší a mladší generaci. Rozdíl je i mezi jednotlivými regiony. Tradiční jevy lidové slovesnosti v některých oblastech vymizely úplně, v jiných stále zůstávají při životě. Tradiční je především na Moravě, například na Slovácku nebo Valašsku. I přes blízkost regionů se může jejich lidová tradice výrazně odlišovat. Odráží totiž náladu kraje, z něhož pochází, a to velice výrazně.

Kladný postoj k folklóru a jeho velký rozvoj můžeme pozorovat hlavně v období romantismu a národního obrození, kdy se lidová slovesnost a celá lidová kultura stala hlavním zájmem národopisu, literatury, hudby i historie. „Na dlouhou dobu lidová slovesnost platila jako ideál a vzor celé umělecké tvorby.“⁵⁵ V té době bylo několik sběratelů folklóru – písni, pohádek a pověstí, a to především Karel Jaromír Erben, Božena Němcová, František Sušil nebo František Bartoš. Patří sem i tak zvaná ohlasová poezie, která využívala a napodobovala postupy ústní lidové slovesnosti. V době ohrožení české národní existence na prahu druhé světové války a za nacistické okupace znamenala cesta k folklóru „návrat k lidovým kořenům národa“.⁵⁶ Ovšem v době komunismu se od folklóru odvrátili i mnozí vyznavači a příznivci. Komunismus totiž ponížil folklór do pozice estrádní a připojil ho k předvolebním veselícím, což nejméně jedné generaci českého národa lidovou slovesnost značně znechutilo.

3.1 Lidové písně a jejich úprava

Vladimír Merta odhaduje, že se dochovalo zhruba šestnáct tisíc lidových písní.⁵⁷ Lidovou písní rozumíme spontánní zpěvní žánry, jejichž nositelem byly hlavně lidé venkovské a městské vrstvy. Tyto písně se dotýkaly všech stránek lidského života – od válek, mordů, roboty, až po radosti těla i duše. Lidé tak reagovali na dobu, prostředí a své vlastní pocity

⁵⁴ SIROVÁTKA, Oldřich. *Folkloristické studie*. Brno: Etnologický ústav Akademie věd České republiky, 2002. ISBN 80-85010-31-3, s. 46.

⁵⁵ Tamtéž, s. 143.

⁵⁶ SIROVÁTKA, Oldřich. *Současná česká literatura a folklór*. Praha: Academia, 1985, s. 21.

⁵⁷ MERTA, Vladimír. *Zpívaná poezie: Úvaha vzniklá za pochodu v letech 1982 – 84*. Praha: Panton, 1990. ISBN 80-7039-032-8.

z okolního dění. Lidová píseň tedy nežije sama o sobě, ale pouze se svým zpěvákem či vypravěčem, který ji šíří do svého okolí.

Koncem 19. století ovšem začala být vnímána složitost vývoje lidové písně. Prolínala se totiž s písňovou tvorbou umělou a znaky, jež vymezují lidovou píseň, začaly být problémem. Romantici kdysi věřili, že „folklor je čistým, nezkaženým a ničím neovlivněným produktem tajemného tvůrčího génia prostého venkovského lidu“.⁵⁸ Naopak dějiny lidové písně, hudby a tance jsou dějinami neustálého míšení různorodých vlivů a neustálého využívání rozmanitých umělých impulsů. Nositel, interpret folklórní skladby, předně přejímá skladby z předchozí tradice a uchovává je ve své paměti. Ovšem tyto písně posléze interpretuje a realizuje svými vlastními prostředky a uvádí je v konkrétní specifickou podobu. Jinak by to ani nebylo možné. Tím také přetváří a obměňuje původní skladbu. Toto neustálé anonymní dotváření, postupování a rozrůstání do nekonečné řady obměn je však jeden z nejdůležitějších znaků živého folklóru.

Jiří Pavlica uvádí, jak je možné s odkazem ústní tradice pracovat⁵⁹: Lidová píseň se dá upravit nejrůznějšími stupni zpracování včetně pokusu o přepis či rekonstrukci autentického způsobu interpretace. (V současné době reprezentováno především činnostmi nejrůznějších souborových muzik, lidových kapel a orchestrů.) A potom vlastní autorská tvorba na různých úrovních náročnosti od ohlasových až po inspiraci například lidovým textem, atmosférou, tématem apod. Tuto variantu reprezentují díla hudebních skladatelů, například Leoše Janáčka nebo Bohuslava Martinů. Obě dvě varianty - jak úpravu lidových písní, tak vlastní autorskou tvorbu - reprezentuje sám Jiří Pavlica se svou cimbálovou kapelou Hradištan. Tradiční lidové písně se tak představují v moderních úpravách a nové písničky čerpají náměty, obrazy i formu z hudebního folklóru. Ve všech krajích se vyskytují amatérští skladatelé písní a autoři povídek a dramát. Vycházejí z lidové slovesnosti a napodobují její náměty a postupy. Tento způsob tvorby se tak dá označit za tvorbu pololidovou. Na Slovácku, na jihovýchodní Moravě, kde je silná folklórní tradice, patřil k takovým pololidovým autorům *Fanoš Mikulecký* (1912 – 1970), vlastním jménem František Hřebačka. „Podepisoval se Fanoš Mikulecký podle svého rodiště Mikulčic u Hodonína na slováckém Podluží. Vyrostl v oblasti, kde folklórní tradice ještě žijí, a sám založil v rodné obci vesnickou folklórní skupinu a pracoval jako oblastivědný pracovník.“⁶⁰ Fanoš Mikulecký je autorem více než dvou set písní v lidovém duchu svého kraje. Je autorem písní *Vlnečko bílé* nebo *V širém poli studánečka*. Ovšem sběratelé je zařadili

⁵⁸ *Československá vlastivěda: Díl 3., Lidová kultura*. Praha: Orbis, 1968, s. 301.

⁵⁹ PAVLICA, Jiří. *Barevná krajina hudby*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2007. ISBN 978-80-244-1673-1, s. 14.

⁶⁰ SIROVÁTKA, Oldřich. *Současná česká literatura a folklór*. Praha: Academia, 1985, s. 35.

do svých zpěvníků jako písně lidové a anonymní a dodnes se také tak zpívají. V roce 1981 vyšel v Hodoníně soubor jeho písní pod názvem *Věneček z rozmarýnu*. V roce 1983 potom vyšly v Supraphonu *Písničky Fanoša Mikuleckého*. O tomto lidovém umělci byl navíc v roce 1981 natočen i film s názvem *Opera ve vinici: Balada o zrození písně z vína*. Iniciátorem tohoto filmu byl folkový písničkář Vladimír Merta, který vytvořil námět i scénář k filmu, který režíroval Jaromil Jireš. Fanoše Mikuleckého zde ztvárnil herec Josef Kemr. Ve filmu byly samozřejmě použity písně Fanoše Mikuleckého a také například Vladimíra Mišíka a kapely ETC.

K pololidovým autorům oblasti Slovácko náleží rovněž Anežka Gorlová, autorka nových písní a povídek ze svého kraje. Tyto pololidové skladby vycházejí z tradic lidové slovesnosti.⁶¹

3.2 Inspirace lidovou písní na poli českého folku

Sóloví písničkáři jako první velice brzo pochopili, že jejich kytara, hlas a vlastní autorské zázemí je do jisté míry inspiračně vyčerpateľné. To je donutilo začít se ohlížet po dalších možných zdrojích inspirace. A vedle zhudebnování básní to byl právě český a moravský folklór. Zpočátku se k němu stavěli nepřátelsky. Bylo to dáno právě onou předností, kterou dával lidové písně tehdejší komunistický režim, kdy hlavně ta radostná a optimistická lidová tvorba zněla ve všech médiích. Přesto se této inspiraci nedalo vyhnout, protože folk a folklór již ve svých kořenech spolu souvisel zcela jednoznačně. Vladimír Merta o tom napsal: „Písničkáři nejsou nic víc – ale taky nic míň – než jednou z mnoha nepominutelných součástí lidové kultury...Neformální způsob šíření písniček mezi mladými lidmi to jen potvrzuje.“⁶² První národní písní v provedení folkaře, která se kdy objevila na desce, byla slovenská píseň *Dobrá noc* právě v podání Vladimíra Mertu na jeho pařížském albu z roku 1968.⁶³

Ovšem hned několik dalších folkových zpěváků se nechalo inspirovat na poli lidové písně. Především na jižní Moravě se folk a folklór výrazně prolíná. Velkou inspirací jim mohl být sběratel *František Sušil* (1804 – 1868), který sesbíral moravské národní písně. V tomto směru je nutno ocenit přínos Jaroslava Hutky, který tyto skladby aktualizoval a přispěl tak k faktu, že lidovou hudbu je důležité neustále aktualizovat a šířit do podvědomí lidí. Jaroslav Hutka nahrál v roce 1973 moravské národní písně ze sbírek Františka Sušila a Františka Bartoše.

⁶¹ SIROVÁTKA, Oldřich. *Folkloristické studie*. Brno: Etnologický ústav Akademie věd České republiky, 2002. ISBN 80-85010-31-3, s. 121.

⁶² MERTA, Vladimír. *Zpívaná poezie: Úvaha vzniklá za pochodu v letech 1982 – 84*. Praha: Panton, 1990. ISBN 80-7039-032-8.

⁶³ VONDRÁK, Jiří. *Legendy folku & country*. Brno: Jota, 2004. ISBN 80-7217-300-6, s. 155.

(Respektive se jedná o písně Františka Sušila a jednu píseň Františka Bartoše – *Janko*.) Album *Stůj, břízo zelená* bylo vydáno v Supraphonu v roce 1974. Hutku zde doprovázeli kytaristé Radim Hladík, Štěpán Rak a v jedné písni i Vladimír Merta. O úpravu hudby i textů se postaral sám Jaroslav Hutka. Ovšem jeho touha, „co se týče těch lidových písní, byla je neupravovat, najít jejich obsah a jejich smysl v jejich původní pravdivosti“.⁶⁴ I přesto byly k melodii přidány některé nové akordy, které se postaraly o určité zmodernizování, a co se týče nářečí, to bylo převedeno do srozumitelnější hovorové češtiny. V roce 1976 vychází Hutkovo druhé album a opět složené ze samých lidových písní, hlavně moravských. Album dostalo název *Vandrovali hudci*. (Stejnomenou píseň upravili i Vlasta Redl a Jiří Pavlica na jejich společném albu.) V roce 1991 vyšlo společné album Jaroslava Hutky a Radima Hladíka *Pánbu na poli, moravské posvátné balady*. Jednalo se o moravské balady ze sbírek Františka Sušila.

Kdo je dnes mezi folkaři už jednoznačně spojen s folklórem a jeho vlivy, jsou sourozenci Ulrychovi. Z jejich počátečního ryze beatového stylu se postupně vyklubal styl inspirovaný moravskou lidovou písní. V roce 1974 tento nový směr potvrdili hned dvojím způsobem. Založili kapelu *Javory*, která funguje v sestavě Hana a Petr Ulrychovi, Kateřina a Dalibor Štruncovi a Petr Surý, a vydali album *Nikola Šuhaj loupežník*, kde použili naprosto zřetelně prvky jihomoravského folklóru. Od té doby vydali se svou skupinou nespočet podobných alb. Jedním z klasických folklórních alb byla deska *Ententýny*, vydaná v roce 1979. Autorem hudby všech skladeb je Petr Ulrych, na složení textů se podíleli Petr Ulrych a Ladislav Kopecký. Na desce bychom našli písně již starší, ovšem na této desce ve své nové folklorističtější verzi (*Jízda králů, Javory*). Píseň *Putovali kdysi hudci* je přesnou nápodobou lidových písní. Ve všech skladbách tedy uslyšíme pouze cimbál, housle v podání Jiřího Pavlici, tehdejšího člena kapely, či zobcovou flétnu. Jedná se tedy o klasickou desku inspirovanou moravským folklórem. Skupina *Javory* už elektrické nástroje nepotřebovala. V roce 1997 vyšlo album *O naději*, kde se prolíná jak jihomoravský folklór, tak některé keltské či chasidské motivy. To už se jednalo o *ethno* či *world music*, ovšem tyto pojmy v době, kdy je Ulrychovi začali utvářet, ještě nebyly nikterak známé a uznávané jako dnes. Ovšem k tomuto albu se vrátila i recenze o téměř jedno desetiletí později, v roce 2005, která jasně udala důležitost tohoto alba i pro dnešní posluchače: „Je to album hravé s nábojem potěšení, což ostatně byl i původní účel lidové tvorby... Ani texty ostatně nezůstávají pozadu za lidovými moudrostmi. Nejsou jen povrchně popisné, jak se kopírovatelům lidové muziky

⁶⁴ VONDRÁK, Jiří. *Legendy folku & country*. Brno: Jota, 2004. ISBN 80-7217-300-6, s. 159.

stává.⁶⁵ Toto album ukazuje především to, jak lidová muzika ovlivňuje autorskou tvorbu a jak je možno na její odkaz navazovat vlastním autorským přístupem a rozvíjet jej tak. Jednoznačným odkazem jihomoravského folklóru je také album *Zpívání při vínečku*, na kterém je několik lidových písní zpívaných v jihomoravském nářečí. To je slyšet již z názvu písní jako *Keby nám to vínečko umrelo* nebo *V tej Pavlovskej dolině*. K poslednímu řadovému albu skupiny Javory patří *Stromy, voda, tráva* (2006). Zde byly zhudebněny básně Jiřího Wolкера, Jana Skácela či Ladislava Nezdařila, který napsal sbírku básní ve valašském nářečí. To však Petr Ulrych na albu upravil do spisovnějšího jazyka. Ovšem album svědčí o tom, že u lidové slovesnosti sourozenci Ulrychovi zůstávají dodnes.⁶⁶

S dnešním pojmem *world music*, který v sobě jako žánr spojuje folklór s rockem či folkrockem, můžeme také spojit již v 90. letech takto fungující kapelu *Fleret*, o které již byla zmínka. Flereti spojili valašské nářečí s rockem a stali se tak průkopníky world music u nás v době, kdy tato specifická tvorba neměla ještě své přesné označení. S tímto problémem se potýkal i Jiří Pavlica: „Byla to jakási podivná fúze, za kterou mě folkloristé neměli rádi, protože jsem údajně kazil písničky. Jenže většina těch písní byla mých vlastních a já jsem si s nimi mohl nakládat a aranžovat je, jak jsem chtěl.“⁶⁷ Flereti potvrzují svou spjatost s moravskou lidovou písní spoluprací s Jarmilou Šulákovou. Kromě alba *Fleret a Jarmila Šuláková* vzniklo například v roce 2000 i album plné klasických valašských koled, *Tož šťastné a veselé*. Na tomto albu spolupracovali i s folkloristou Janem Rokytou. Na albu je možno slyšet například klasickou koledu *Pásli ovce valaši* v podání Jarmily Šulákové, ovšem v nové úpravě kapely Fleret. Samozřejmě se objevují i vlastní písně skupiny Fleret, o které se postaral již tradiční textař kapely Libor Mysliveček.

Folk si často s folklórní inspirací pouze zahrává nebo ji předstírá, s úmyslem zesměšnění. A tak se v podstatě k folklóru dostal i Vlasta Redl. A rozhodně to nebylo proto, že vyrůstal ve Valašském Meziříčí, kde se to folklórem jen hemžilo: „Já se k folklóru dostal odjinud. Dělal jsem si z něj srandu. Třeba Bečva vznikla ještě před válkou a napsal jsem ji pro kapelu Valašský průměr, kde hrál Karel Brumovský... Takových písní měli celou řadu a Karel to asi ve mně nastartoval.“⁶⁸ Naprosto stejným způsobem vzniklo i společné Pavlicovo a Redlovo album: *Vínečko bílé* hrál Vlasta jako rock 'n' roll a Hradišťan na oplátku klasické bigbítý

⁶⁵ TESÁŘ, Milan. Hana a Petr Ulrychovy & Javory: O naději. In: *Folk & country: Hudební měsíčník* 10, 2005, s. 16

⁶⁶ K lidové slovesnosti totiž míří i některé básně Jiřího Wolкера, které zpočátku ovlivnil také sběratel Karel Jaromír Erben, a Jan Skácel z Erbenovy poezie uspořádal výbor Mateřídouška.

⁶⁷ TESÁŘ, Milan. Vlasta Redl/AG Flek a Jiří Pavlica/Hradišťan. In: *Folk & country: Hudební měsíčník* 3, 2005, s. 24.

⁶⁸ BEZR, Ondřej. *Pěťadvacet: Rozhovory s českými muzikanty*. Brno: Petrov, 2004. ISBN 80-7227-208-X, s. 30.

typu Jumpin' Jack Flash na housle.⁶⁹ „Byla to strašná přča, váleli jsme se smíchy a říkali si, že musíme udělat nějakou takovou desku. Buď se všichni nachechtají, nebo nás pošlou rovnou do kriminálu.“⁷⁰ Ani jedno se ovšem nestalo a album bylo dokonce oceněno zlatou deskou. Vlasta Redl u folklóru alespoň v tomto směru zůstal i později. Inspiroval se lidovou zpívanou poezií, přebíral prvky lidové slovesnosti či alespoň tyto postupy napodoboval. Dnešní world music přinesla tolik nových variací a už neplatí pravidlo, že pokud muzikant hraje na elektrickou kytaru, je automaticky rocker, a pokud hraje na lidové nástroje, že se jedná automaticky o kapelu cimbálovou. To je vidět jak u Vlasty Redla, tak u Jiřího Pavlici. Ovšem kdo se k tomuto druhu hudby nikdy neblížil, a ani blížit nechtěl, byl Ivo Viktorin: „Kdysi jsem býval velký valašský patriot, ale ani v té době takové to zatahování lidovky do vlastních kompozic mne nezajímalo. Já mám rád takový ten čistý, syrový, autentický folklór.“⁷¹

Mezi autory a interprety slovenské lidové hudby patřila Zuzana Homolová. (*Slovenské balady* v úpravě Vlasty Redla.) Několik slovenských lidových písniček natočila i Iva Bittová v úpravě svého otce. A tím nejnovějším slovenským objevem na poli world music je kapela *Družina*. Na počátku tohoto uskupení stál rockový baskytarista Aty Béreš a folklórní zpěvačka Zuzana Mojžíšová, kteří tvořili základ původní kapely *Jej družina* kombinující rock a folklór. Ovšem o dva roky později se kořeny obou zásadních muzikantů rozběhly každý jiným směrem. Zuzana Mojžíšová s Jej družinou se vydali folkovější cestou, z druhého tábora pod vedením Aty Béreše vznikla nová kapela *Družina*. Jejimi členy jsou dvě ústřední vokalistky Dana Ferienčíková a Miťa Almášiová, dále potom Aty Béreš, Boris Brna, Martin Zabiv, Marek Konček a Janko Šimiak. Jejich tvorba se opírá o slovenské lidové písně, které doplňují výraznější rytmikou a je možno slyšet i názvuky jazzu či funkky. Lidové písničky do kapely vnáší členové folkloristi, kteří na lidové hudbě vyrostli, a tudíž po ní nemusí tolik pátrat. Texty i hudba jsou původní, do těch nijak nezasahují, často ale vymýšlejí nějaký doplňující instrumentální refrén, protože většina lidových písní právě refrén postrádá. Kapela *Družina* zatím vydala dvě alba, první s názvem *Družina* v roce 2004, druhé, *Tragare*, v roce 2006. Přestože se jedná o kapelu slovenskou, koncertuje i v Polsku nebo v České republice, kde je též velice známá a oblíbená.

V žánru world music je také dobré všimnout si nejen jednotlivých kapel, ale také jednotlivých alb, která mohou být sestavena z nejrůznějších písní nejrůznějších kapel tohoto žánru. Jedním takovým albem, které stojí za zmínku, je *Čarohraní*, které vyšlo v roce 2003.

⁶⁹ BEZR, Ondřej. *Pětadvacet: Rozhovory s českými muzikanty*. Brno: Petrov, 2004. ISBN 80-7227-208-X, s. 30.

⁷⁰ Tamtéž.

⁷¹ MORAVSKÝ BRABEC, Jiří. Dobří blázni se vracejí. In: *Folk & country: Hudební měsíčník* 4, 1999, s. 9.

Všechny písně na albu splňují dnešní vymezení pojmu world music. Vychází z kořenů moravské zpěvnosti, ovšem nově interpretovaných. A hned první dvě písně zazní v podání nového Hradišťanu pod vedením Jiřího Pavlici. Jedná se o skladby *Karneval* a *Krátký popis léta*. Dále můžeme slyšet celkem známější Teagrass, nebo Ivu Bittovou, dále potom Muziku nebo Maracu. Ovšem ve druhé půli už to nejsou kapely tolik známé, ovšem ty jsou stejně dobré jako ty ostatní. Jedná se například o kapelu *Docuku*, ve které hraje i dcera Vlasty Redla, Lucie Redlová. Na tomto albu se kapela představí hned dvěma skladbami, *Husle* a *Čí to chlapci*. Kapela *Veselá bída* zde představila po Vlastu Redlovi další verzi lidové písně *A te Rehradice*. Zřetelně rocková inspirace moravskou lidovou písní je v kapelách *Neboysa* a *Benedikta*. A čím víc se album blíží ke svému konci, tím víc přitvrzuje. Kapela *Benedikta* interpretuje svou píseň *Zrálo jabko* téměř punkově. Kapela *Sad Harmony* je už téměř hard rocková a v kompozici *Ode mlýna ke mlýnu* propojuje elektrické kytary s cimbálem a houslemi. Kapela *Silent Stream of Godless Elegy* potom celé album uzavírá téměř metalovým zněním elektrické kytary a houslí ve skladbě *Gigola*.

Je jasné, že nespočet žánrů, které jsou dnes k dispozici, se budou stále více propojovat a obliba world music tak bude stoupat a rozvíjet se ještě mnohem dál.

4. Identifikace folklórních motivů v písňové tvorbě Vlasty Redla

V této kapitole už se budeme Redlovou tvorbou zabývat mnohem konkrétněji, představíme si některé jeho texty a většinu jeho alb, ať už sólových nebo s kapelou AG Flek, Fleret nebo Každý den jinak, a pokusíme se prostřednictvím analýzy jednotlivých alb a textů identifikovat některé z folklórních motivů, které Vlasta Redl používá ve své tvorbě. Cílem této analýzy bude zjistit, jak častá a jak zásadní je u Vlasty Redla inspirace lidovou písní.

4.1 Dohrála hudba

AG Flek: *Vlasta Redl, Ivo Viktorin, Karel Markytán, Josef Šobáň, Jan Valendin*

Skladby: *Tak to jezdívá, Všichni ti lžou, Vítr Safián, Andante Aledeto, Markétka, Ve vysokých horách, Město měst, Carpe diem, Možná už naposled, Dohrála hudba*⁷²

První vydanou deskou, kde jsme si mohli poslechnout tvorbu Vlasty Redla, byla deska *Dohrála hudba* skupiny AG Flek z roku 1989. V roce 1995 bylo album znovu vydáno jako *Dohrála hudba + 1* s přidáním písní *Večer co večer*. Z deseti písní se Vlasta Redl podílel na

⁷² AG Flek. *Dohrála hudba*. Praha: Supraphon, 1989.

šesti, z toho dvě jsou jeho naprosto samostatná díla. Vlasta Redl se tehdy jako nový člen kapely po odchodu Blanky Táborské dokázal prosadit jak autorsky, tak interpretačně. Celá deska dostala název podle jeho písně *Dohrála hudba*, ovšem na hudbě k této písni se podílel i hudební skladatel Ivo Viktorin. Stejně tak tomu bylo u Redlových textů *Možná už naposled* nebo *Carpe diem*, kterou na albu zpívá Ivo Viktorin. Hudbu k textu Vlasty Redla složil Viktorin i u energické písně *Všichni ti lžou*. K ryze samostatné tvorbě Vlasty Redla na této desce patří písně *Ve vysokých horách* a *Město měst*.

Z kdysi klasické tvorby AG Fleku – hudba: Ivo Viktorin, text: Karel Markytán – se tu prosazuje první píseň z alba, *Tak to jezdívá*, i *Andante Aledeto* nebo *Markétka*. S Redlovou tvorbou ladí, drží krok a stylově i žánrově se shodují. Již od první písně zní deska spíše rockově.

Úvodní píseň je zpívaná sborově. Tímto stylem Redl později pokračoval i na jiných albech, například na albu z roku 1998, kdy úvodní píseň *Ej dudy moje* začíná taktéž sborovým podáním (ovšem tam už se jedná o píseň poněkud odlišného žánru, jak se přesvědčíme později). Na této desce *Dohrála hudba*, kde se objevují Redlovy texty, bychom asi těžko hledali nějaký odkaz na lidovou slovesnost či jakoukoliv inspiraci tohoto typu. *Dohrála hudba* je jednoznačně deska kapely, ve které není prostor na experimenty tohoto druhu, a navíc, jak už bylo zmíněno, Ivo Viktorin neměl o propojení s folklórem ve vlastní tvorbě absolutně žádný zájem a byl zásadně proti. Vlasta Redl i Ivo Viktorin jsou silné hudební osobnosti a pro oba je v jedné kapele příliš málo prostoru pro realizaci a tvorbu toho nejlepšího, co by se od každého zvlášť dalo očekávat. I když jejich společná píseň *Carpe diem* je doposud jednou z nejslavnějších skladeb kapely AG Flek.

Redlova hudba k písni *Město měst* je taktéž ojedinělá. Elektrická kytara zde nehraje žádnou roli. Jde o jazzový rytmus saxofonu, který je doplněn o klávesy a harmoniku. V písni *Ve vysokých horách* zase dochází hned několikrát ke změně melodie a rytmu. Ovšem největšího překvapení se posluchač dočká uprostřed poslední písně *Dohrála hudba*. Poklidná melodická píseň v doprovodu klasické kytary se po vygradovaném kánonu zlomí a nastupuje koncert všech nástrojů v silném zastoupení bicích a kláves, v závěru potom celá melodie graduje v jazzovém stylu pomocí saxofonu. A právě tato společná melodie Vlasty Redla a Ivo Viktorina přetrvala později i v samostatném repertoáru Vlasty Redla po dobu neuvěřitelných sedmnácti let. Píseň zazněla i na posledním koncertě Vlasty Redla a kapely *Každý den jinak* v pražské Lucerně.

Dohrála hudba

Dohrála hudba v nás
Bez ovací a bez tleskání
Dohrála hudba v nás
A léto nové písni mámí

Vím
Její melodii nikde nikdo nenahrál
Je prostě pryč ale hledám dál
Jsem přece muzikant zkušený v hledání
Mám k tomu nadání
Každý to říká
Mám nadání

...

Může být
Že přijdeš zase jednou někdy na koncert
To víš
Čas ten nakonec vždycky všechno obrátí v žert
A stejně dál se mi zdá, když tak usínám
Že někdo zpívá
Slyším, co už jsem zapomněl
Hledal jsem kde se dá
A nikde jsem nic nenašel
Jak rád bych uvěřil
Že jsem si všechno jen vymyslel

Verš této písni vypadá na první pohled dost nepravidelně a je těžké uvěřit, že se dá zazpívat. Přesto tato neobvyklá píseň přetrvala vedle těch lidových i pololidových a stala se tak možná nejdéle hranou písni Vlasty Redla vůbec.

I když se nejedná o žádný ohlas lidové písni, přece jenom se v písni zpívá o hudbě, koncertu, muzice. To všechno jsou motivy právě písni lidových.

4.2 Na výletě

Skladby: *Přišel čas, Pojedeme na výlet, První stopa(ř) (co mi řekl starý pán), Přejeli jsme slepici, Tak vidíš (na návštěvě u bývalého kamaráda), Kolem věčných lovišť (Vinnetuovi, náčelníkovi Apačů), Na jezeře zlatých ryb, Na jezeře bez zlatých ryb, Doma je doma, Opět na výletě, Kolem a kolem, Poslední leč (Tanguovi, náčelníkovi prolhaných Kiowů)*⁷³

⁷³ REDL, Vlasta. *Na výletě*. Loděnice: Gramofonové závody, 1990.

Hudba, texty, aranžmá, vše pouze a jen v rukou Vlasy Redla. Žádná spolupráce na písničkách, žádné úpravy lidovek ani ničeho podobného. Vlasta Redl zde začíná sólovou dráhu s čistým štítem a prokazuje se jako samostatný skladatel ve všech směrech. Samozřejmě že na albu jsou hosté. Mezi ně patří i členové kapely AG Flek. Například Radek Pastrňák hraje v některých písničkách na elektrickou kytaru, Karel Markytán zase na foukací harmoniku, jelikož počet nástrojů je opravdu velký a Vlasta Redl by je všechny najednou sám neobstaral. Vlasta Redl byl v té době stále členem kapely AG Flek, se kterou také rok po svém sólovém albu natočil další společnou desku.

Na sólový debut Vlasy Redla zní deska značně vyzrálá. Už jenom její kompozice v sobě skrývá jakýsi poskládaný příběh. Stačí si přečíst názvy všech písní tak, jak jsou seřazeny za sebou. Album obsahuje celkem dvanáct písní, ale všechny jsou silně propojeny a tvoří tak jeden celek. Hned první dvě skladby jsou pouze instrumentální. První melodie dosti poutavá, kterou si má posluchač zapamatovat, protože se později objeví i v jiných písničkách. Tou druhou je pouze půlminutová melodie zahráná na flétnu. Takže první píseň, ve které se objeví text, je vlastně až píseň třetí, *První stopa(ř)*. Ovšem i zde převažuje instrumentální část s elektrickou kytarou a zobcovou flétnou nad touto textovou. Tato píseň zní, jakoby už celé album gradovalo a bylo u konce. Ale tím teprve všechno začíná. Píseň textově výraznější je teprve ta čtvrtá, *Přejeli jsme slepici*. Zde konečně text předčí melodii, a jak už název napovídá, jde o celkem vtipnou historku se slepicí. Píseň začíná velice zostrá a nečekaně, jelikož píseň předchozí v ní volně přechází bez pauzy.

Přejeli jsme slepici

To nám ten týden pěkně začíná
Minul jsem trambus hore u kravína
To jistě lescos dobrého věští
Srazil jsem slipku vběhla mi do cesty

Já za to nemohl a ona taky ne
Dotlouklo srdce, srdce nevinné

Brzdím a kvílí guma o vozovku
Kráčím k té slepici v ruce pětistovku
Pantáta přibíhá, hrozí mi pěstí
Jednička dvojka vskutku jsem měl štěstí

Právě v této písni se na chvíli a velice nenápadně objeví melodie z první skladby. V tu chvíli se posluchači zdá, jakoby to už někde slyšel, a těžko se odhaduje, že se jedná právě o úvodní

píseň z tohoto alba. V dalších písních už dále pokračuje textová převaha a slova *tak vidíš, jak je snadné změnit styl, když máš na krku nůž* mají hlubší smysl a nutí člověka přemýšlet. Melodie je navíc velice chytlavá. Skladba *Tak vidíš* má velké předpoklady pro to, aby se stala věkem nezapomenutelnou, ale kdo nemá album *Na výletě* doma, těžko by asi dnes tuto píseň znal. Na koncertech se v posledních letech rozhodně nehrála, přednost dostaly lidovější *Husličky* nebo *Galánečka*.

Další píseň opět navazuje na tu předchozí bez pauzy, takže je jasné, že písně na desce plynou jako jeden jediný hudební proud. I píseň *Kolem věčných lovišť* má zajímavý text „o něčem“ a hitovou melodií. Nebo ještě lépe řečeno několik melodií, dokonce je zde zakomponován kousek známé melodie z písně *Smoke On The Water* kapely Deep purple (!), který do Redlovy melodie až pozoruhodně zapadá. Tím se připomíná rockový charakter celého alba. Píseň *Na jezeře zlatých ryb* už se mírně odklání od první půle. Je to skladba velice pomalá, opět s hlubším textem. Ovšem i zde se zase objevuje převaha instrumentální části.

Na jezeře zlatých ryb

Už mi malý byl svět
Tak jsem šel na výlet
Doma jsem řek'
Že budu zpátky co nevidět
Byl jsem chytrý kluk
Ale to už je nejspíš fuk
Mám pocit, že stejně jsem co se dalo splet

A ty jsi měla o mě strach
I když mi šlo nač jsem sáh'
Tak nač teď brát jak žebrák
Na dluh rybí slib
Mám víc si co přát
Než že se dál budeš bát
Že chytím i poslední ze zlatých ryb

Text rozhodně není ovlivněn moravským nářečím, ostatně jako u všech textů na tomto albu. Snad jen v písni *Přejeli jsme slepici* jsou slova *slipka* a *hore* moravskými výrazy. V tomto případě to ale souzní s charakterem písně, která je na albu jako jediná (i přes smrt slepice) ryze veselá i vtipná záležitost. Ve zbytku skladeb se jedná o pravý opak.

Po písni *Na jezeře zlatých ryb* následuje píseň *Na jezeře bez zlatých ryb*. A právě v tomto případě, díky téměř shodným názvům, by posluchač mohl očekávat určitou spojitost či návaznost. Ale zde se paradoxně jedná o dvě naprosto odlišné skladby a nespojuje je ani text

ani melodie a je mezi nimi i klasická mezera. Skladba *Doma je doma* už je jedna z těch, co se udržela v koncertních pásmech až do dob nejnovějších. Stejně tak se objevila i na výběrovém albu toho nejlepšího v roce 2000. Ovšem i přesto je to skladba spíše méně známá a už rozhodně ne lidová či pololidová. Píseň *Opět na výletě* patří k nejsilnějším skladbám tohoto alba. Také se udržela na koncertech. Nemá ale nic společného s lidovou slovesností. Vlasta Redl v ní zpívá velice naléhavě, především v refrénu, který tato píseň na rozdíl od těch lidově působících má. A co víc, píseň má úvodní sloku a to, co se zdá být jako refrén, už zaznívá až do konce skladby, samozřejmě se stále novými slovy:

Hrajte mi blues
Ať si s ním zacpu uši
Ať neslyším ticho
Co mi zbylo v duši

...

Hrajte mi blues
Že na tomhle krásném světě
Už se mi nechce být jinak
Než jen na výletě

Blues lze spatřit jen ve slovech a v saxofonu, základní melodie zní zcela rockově. Navíc jsou zde opět slova o výletu, které se objevují i v textu písně *Na jezeře zlatých ryb* (viz výše) a jsou vlastně symbolem celé desky. Jedenáctá a dvanáctá píseň mají sice odlišnou melodii, zato jsou opět zcela evidentně propojeny a navazují na sebe velice čistě. Při poslechu se tak jedná pouze o jednu píseň, kde se opět několikrát mění melodie, což je u Vlasy Redla celkem častou záležitostí. Poslední píseň *Poslední leč* začíná právě melodií první skladby. Tím se kruh uzavírá a výlet je u konce.

Album je vystavěno velice promyšleně. Slova jako *cíl, cesta, výlet* prostupují texty plné metafor a myšlenek a připomíná tak velké básnické dílo. V celkové atmosféře alba lze ovšem pozorovat i motivy lidové. Motiv putování, toulání se přírodou, to vše patří právě k motivům lidovým.

4.3 Zůstali jsme doma

Vlasta Redl, Slávek Janoušek, Jaroslav Samson Lenk

Skladby: *Naděje a touhy, Tak jsem tady, Zase jedou jiní, Cestou do strážnice, Kdy už to bude, Ještě mi chvilku zpívej, V půl osmé, Večer s čínskými motivy, Vánoční, Zase nic, To je pohoda, Zůstali jsme doma*⁷⁴

Vlasta Redl se na počátku své hudební kariéry prosadil i v dalším hudebním projektu. Tentokrát ale nešlo o další kapelu, ale o volné sdružení Vlasty Redla s folkovým písničkářem Slávkem Janouškem a trampským hudebníkem Jaroslavem Samsonem Lenkem. Jejich první společná deska *Zůstali jsme doma* vyšla v roce 1990, natočená byla před revolucí v roce 1988. Hudebníci spolu koncertovali od osmdesátých let a navíc k nim neodmyslitelně patřil i čtvrtý, imaginární hudebník Franta Markvart, kterého si vymysleli, protože už jim delší dobu někdo takový na scéně chyběl.⁷⁵

Přestože je deska společná, písně jsou spíše každá od jednoho autora, který také sám svou skladbu interpretuje. Výjimkou je společné dílo všech tří autorů, titulní skladba *Zůstali jsme doma*, píseň *Zase jedou jiní* je společné dílo Janouška a Lenka, k písni *V půl osmé* složil hudbu Vlasta Redl a text Jaroslav Samson Lenk. Potom už má každý autor na desce tři ryze své vlastní písně. Vlasta Redl je autorem skladeb *Tak jsem tady, Ještě mi chvilku zpívej* a *Zase nic*. Jedná se o tři celkem hodně odlišné skladby. *Tak jsem tady* spíše humorná záležitost, *Ještě mi chvilku zpívej* zase naopak záležitost vážnější, smutně znějící, s dobrým textem:

Ještě mi chvilku zpívej

Ještě mi chvilku zpívej
A neříkej, že už to neumíš
Ať se zas cítím takhle maličkej
Jak ti srdce pro mě bije

Ještě mi aspoň chvilku zpívej
Ať můžu sladce ztrácet vědomí
A utopit svůj rozum ve vlnkách
Té hloupoučké melodie

Tak jen zpívej
Kdo ví, co bude za tři vteřiny
Někdo nás vyfotí i přes panel
A zbudou jen dva stíny na zdi

⁷⁴ JANOUŠEK, Slávek – LENK, Jaroslav – REDL, Vlasta. *Zůstali jsme doma*. Praha: Supraphon, 1990.

⁷⁵ HRUBÝ, Tomáš. Redl/Janoušek/Lenk: Zůstali jsme doma. In: *Folk & country: Hudební měsíčník* 7 – 8, 1999, s. 10.

V poslední uvedené sloce je zřejmá úzkost z moderního světa. Píseň pokračuje ještě dalšími pěti slokami, ovšem bez refrénu. Píseň *Zase nic* je zajímavá v tom, že se v ní zpívá o valčíku a také ona sama vlastně valčíkem je. I když je to folková píseň, rytmus valčíku je tu zřejmý a na koncertech s sebou přináší i komickou scénu na společných koncertech: Vlasta Redl hrající na kytaru, kterou doprovází svým zpěvem, a za ním Slávek Janoušek a Jaroslav Samson Lenk společně tančí valčík.

Zase nic

Když tak měřím svůj krok
Vychází mi z toho valčík
Pravda, byly tu i polky
Něco čač a něco samb
Občas mihl se foxtrot
Rock 'n' roll, ba i to disko
Ale valčík je ten tanec
K němuž mám tak blízko

...

Houpy houpy
Zas se mi smál celý sál
Zase jsem lady karneval
A přece věřím tomu dál
Že ten můj tanec houpací
Smysl neztrácí
I když budu tančit třeba sám

Polka, valčík, či jen obecně tanec, to samozřejmě patří k muzikám či tancovačkám, které jsou častým tématem lidových písní.

Vlasta Redl, Slávek Janoušek a Jaroslav Samson Lenk již jako osvědčená trojice později vydali ještě další dvě společná alba, *Kde domov můj* (1995) a *Barvy domova* (2006). Píseň Vlasty Redla z těchto společných alb nepatří k těm nejznámějším, naopak, spíše k těm méně nápadným, nicméně možná právě proto zařadil všechny tři písně z alba *Zůstali jsme doma* na své album výběrové, aby více vstoupily do podvědomí posluchače. Texty to rozhodně nejsou méně kvalitní. Z básnického hlediska hodny ocenění stejně jako ty známější.

4.4 Tramtárie

AG Flek: *Vlasta Redl, Karel Markytán, Josef Šobáň, Radek Pastrňák, Richard Kroczek ml., Milan Nytra*

Skladby: *Plechový bubínek (věnováno Günteru Grassovi), Můžeš mě holka..., Bílá čára, Náměstí, Café nostalgia, Kdyby, Na konci léta, Rehradice, Vzpomínka na 1. máj, Poutník, Štěrbínou ve dveřích, Kdy jindy měl bych už pít, "Tramtáryje"*⁷⁶

Deska *Tramtárie* je dalším počinem skupiny AG Flek, tentokrát v čele s Vlastou Redlem, bez Ivo Viktorina a s novými členy pozdější kapely Buty. Toto album se od toho předchozího celkem odlišuje. Nezní už tak jednoznačně rockově jako *Dohrála hudba*, jeho žánr celé desky už se nedá jednotně vyslovit, jedná se spíše o žánrově odlišné skladby. První skladba *Plechový bubínek* je pouze instrumentálním úvodem s mečícími ovceci, což vzbuzuje poněkud lidovější atmosféru. Ta se ovšem netýká všech dalších písní. Většina písní je spíše nostalgická a melancholická.

Co je zajímavé, album zní při poslechu, jako kdyby šlo o další sólové album Vlasty Redla, protože většinu písní zde interpretuje pouze on. Naopak tvorba písní patří spíše jiným. Vlasta Redl pro tuto desku nenapsal jediný text, je pouze autorem hudby u dvou písní, *Náměstí* a *Kdyby*. Největším tvůrcem je potom Karel Markytán, člen původní sestavy skupiny AG Flek. Sám napsal písně *Můžeš mě holka..., Bílá čára, Na konci léta* a *Vzpomínka na 1. máj*. Z klasické tvůrčí dvojice Viktorin a Markytán se tu objevuje píseň *Kdy jindy měl bych už pít*, přestože Ivo Viktorin už není oficiálním členem kapely, kterou dobrovolně opustil. Osm z jedenácti zpívaných písní na albu interpretuje Vlasta Redl, což ho opět vysouvá před ostatní členy kapely, jak tomu bylo už v předchozí sestavě.

Vlasta Redl na desce zpívá i moravskou lidovou píseň z Hané, *Rehradice*, která je na této desce velice ojedinělá. Je to poprvé, co se Vlasta Redl prosadil v kapele AG Flek s lidovou písní.

Rehradice

A te Rehradice na pěkný rovině
Teče tam voděnka dolů po dědině
Je pěkná, je čistá

A po tej voděnce drobný rebe skáčó
Pověz mně má milá, proč tvý oči pláčó

⁷⁶ AG Flek. *Tramtárie*. Brno: MUA, 1991.

Tak smutně, žalostně

Pláčó, one pláčó, šohajo vo tebe
Že zme sa dostali daleko vod sebe
Daleko vod sebe

Voda, příroda, dědina, opět typické motivy lidových písní. Vlasta Redl si samozřejmě neodpustil zakončit *Rehradice* monstrózním zvukem elektrické kytary, která spolu s bicími nástroji vytvořila rockovou gradaci lidové písně.

4.5 Tož vitajte, ogaři!

Fleret: *Zdeněk Hrachový, Pavel Husár, Zdeněk Jurásek, Pavel Chrastina*

Skladby: *Na valašském bále, Příběh Fanoša v Pálenici usnuvšího, Bečva, Blahopřání k maturitě, Janova hora, Ej, hudci, hudci, Umělci na šňůře, Na námluvách, Ovce, Baba Jaga, Jobova zvěst, Hřbitovy ptáků, Trnkobraní, Hospoda u Davida.*⁷⁷

Přesto, že Vlasta Redl nebyl nikdy členem kapely *Fleret*, byly doby, kdy byl pro ni zásadním textařem a skladatelem. Navíc je zřejmé, že i některé texty a způsob tvorby kapely *Fleret* značně ovlivnily Vlastu Redla, proto se budeme věnovat i tomuto albu, které obsahuje tři texty Vlasty Redla: *Bečva, Umělci na šňůře* a *Hospoda u Davida*. Redlovy skladby coby písně skupiny *Fleret* vyšly už v roce 1989 na albu *Sbohem galánečko*, které obsahovalo pouze čtyři skladby, z toho dvě Redlovy, *Sbohem galánečko* a *Holky z Utopie*, které potom Redl vydal na svém sólovém albu *Staré Pecky*. Další Redlův text se objevil například na desce *Secondhand za hubičku*. Tentokrát to byla píseň *Tanec*, hudbu zde Vlasta Redl složil k písni *Metellica* (název zřejmě připomíná kapelu *Metallica*, naopak slovo *metelica* je samozřejmě z valašského nářečí).

O vzájemném vlivu Vlasty Redla a skupiny *Fleret* není pochyb. Kapela *Fleret* na svých písních ukazuje, jak funguje spojení valašského nářečí v textech, což evokuje lidovou píseň, a rocku v popředí s elektrickou kytarou. To vše doplňuje texty Redlovými, které do toho všeho samozřejmě velice dobře zapadají. Svůj kladný postoj k Valašsku i k valašskému folklóru dovršila kapela spojením s Jarmilou Šulákovou, vzniklo dokonce album *Fleret a Jarmila Šuláková*, kde se objevují jak upravené lidové písně, tak jejich vlastní tvorba. Příkladem lidově znějící vlastní tvorby je píseň *Ej, hudci, hudci*, která je zařazena i na albu *Tož vitajte, ogaři!*

⁷⁷ FLERET. *Tož vitajte, ogaři!* Loděnice: Gramofonové závody, 1991

Ej, hudci, hudci

Ej, hudci, hudci, pust' se kláves
Běžte zas vyhrávat na inú náves
Sbalte si ozembuch, ať už vás nečuju
Nech v inej dědině podle vás tancujú

Chraňte si husličky před mojí botú
Hrajete dokola na stejnú notu
Nech bych měl poslúchat takú muziku
Radči si v hospodě poručím velikú

Stojíte za kočku, za starú belu
Bežte sa vypchat' aj s kapelú celú
Tej vaší písničce nikdo už neverí
Furt místo jitrnic chleba je k večeri

Píseň je tak klasickým ohlasem lidové písně. Hudci, husličky, kapela, muzika, písnička – téma o muzice a muzikantech. Stejně tak začíná i celé album písní *Na valašském bále*:

Otvírajte taneční sál susedé
Lad'ťe husle, valašský bál zas bude
Otvírajte sokolovňu susedé
Lad'ťe husle, valašský bál tu bude

V tomto stylu, i když ne přímo ve valašském nářečí, později pokračoval i Vlasta Redl ve své vlastní tvorbě a projevil tak stejný postoj k lidové hudbě.

Jak už bylo výše zmíněno, svůj vztah k lidovým motivům odstartoval Vlasta Redl s písní *Bečva*, kterou si vybrala na své album i kapela Fleret. Jelikož Vlasta Redl nebyl členem kapely, své písně zde tudíž ani neinterpretuje. Spoluautorem hudby je zde i člen kapely *Fleret*, Zdeněk Hrachový.

Bečva

Teče voda, teče
Dolů korytem, odnikud nikam
A my stojíme na břehu
A dáváme té vodě nejrůznější jména
Na různých místech toho koloběhu

Teče Bečva, teče
Dolů korytem a jde to s ní z kopce
O tom není sporu
A když přijde léto

Tak do ní Valmezští
Házejí duše a těla od traktorů

Rád si v té vodě smívám svou špínu
A dívám se jak za mnou mizí všechny stopy
Jen jednou jsem se omylem té fuj vody napil
Od těch dob ji nosím stále v sobě

Celé spojení *teče voda, teče* můžeme znát už ze starších lidových písní, u kterých se Redl inspiroval. Samotná *Bečva* a *Valmezští* potom situují píseň do kraje s pevnou lidovou tradicí.

V pozdější úpravě na společné desce AG Fleku a Hradišťanu, kde už píseň interpretuje sám Vlasta Redl, zní naprosto odlišně jak text, tak melodie. V této pozdější úpravě zní celá skladba mnohem lidověji. V podání Pavlici a Redla na jejich společném albu ztrácí píseň humornou formu, objevuje se více molových akordů, které posouvají celou skladbu do smutnější polohy.

Zbylé dva texty, jejichž autorem je Vlasta Redl, jsou z hlediska básnické stavby obdivuhodné, nicméně mají spíše humorného ducha, což je pro kapelu Fleret na této desce též důležitým faktorem.

4.6 Staré pecky

Skladby: *Předmluva, Letiště, Hej pane děda mráz, Veselá příhoda z natáčení, Mojí první múze (Smutno je mi), Vlastovka, Intermezzo, Sbohem galánečko, Vandráci jdou do nebe, Sólo pro bubny, Holky z utopie (pův. verze), Sen noci svatebčanské, Večer křupavých srdíček, Jsem špatný tanečník (zač), Špatná zkušenost, Jsem špatný tanečník (konec), Motto, A vy páni muzikanti, Napiš mi brzy, Doslov*⁷⁸

V pořadí druhá sólová deska Vlasy Redla se od té první zásadně liší. Staré pecky jsou poněkud komornější, daly by se označit jako deska bez elektrických kytar. Lépe by zde také pasovalo označení Vlasy Redla jako písničkáře, který určitě patří do českého folku. Většinu písní doprovází pouze kytara nebo flétna, zazní i housle nebo harmonika. Objevují se i písně, které doslova zlidověly. Píseň *Sbohem galánečko* dokonce připomíná projev Jaroslava Hutky na desce s lidovými písněmi od Františka Sušila. Píseň *Vandráci jdou do nebe* se zase blíží skoro až k trampské písni.

⁷⁸ REDL, Vlasta. *Staré pecky*. Praha: Monitor EMI, 1991.

První píseň na desce je již dobře známá skladba *Letiště*, kterou Vlasta Redl napsal pro kapelu *Fleret*. Pokračuje veselým textem *Hej pane děda mráz*, kde si Vlasta Redl stěžuje, že je oproti ostatním o Vánocích trochu opomíjen, co se týče nadělování dárků. Píseň *Smutno je mi* už se objevila na albu Jaroslava Samsona Lenka. Hudbu k ní složila Dagmar Lenková. *Vlaštovka* je jedna z těch, co se dlouho udržela v Redlově repertoáru. O písni *Sbohem galánečko* si zase spousta lidí myslí, že je lidová.

Sbohem galánečko

Sbohem galánečko
Já už musím jít
Kyselé vínečko
Podalas mně k pití

Sbohem galánečko
Rozlučme sa v pánu
Kyselé vínečko
Podalas mně v džbánu

Ač bylo kyselé
Přeca jsem sa opil
Eště včil sa stydím
Co jsem všecko tropil

Ale sa nehněvám
Žes mňa ošidila
To ta moja žízeň
Ta to zavinila

Slova jako *galánečka* nebo *vínečko* zní jistě velice moravsky a lidově. Možná právě proto tuto píseň obyčejný posluchač pojal za lidovou. Jiří Pavlica to jako muzikolog vidí takto: „Kdybych vám hudebně rozebral *Sbohem galánečko*, najdu tam obraty, přesně převzaté z lidové hudby.“⁷⁹ Motivy lidovosti nacházíme i ve vínečku, pití, kocovině, i v samotném loučení milenců. To připomíná tzv. svítáníčka ze středověké lyriky. To nebylo nic jiného než „loučení milenců při úsvitě po společně strávené noci“.⁸⁰ Obraty převzaté z lidové hudby jsou zřejmé i v písni *Sen noci svatebčanské*, která připomíná valašskou tancovačku. Pozoruhodný text a příběh nese píseň *Holky z Utopie*, které *přistály v talíři na střeše radnice*. Díky tomu se sešli *ogaři z Vizovic a dcerky z Utopie*, kteří se společně *vláčili po celej Moravě*, až se nakonec opili, uzavřeli sňatek, holky potom zase odletěly a už se nikdy neviděli. Ovšem

⁷⁹ BEZR, Ondřej. *Pětadvacet: Rozhovory s českými muzikanty*. Brno: Jota, 2004. ISBN 80-7227-208-X, s. 42.

⁸⁰ HRABÁK, Josef. *Poetika*. 2. vydání. Praha: Československý spisovatel, 1977, s. 269.

textově nejlepší písní je jistě *Večer křupavých srdíček* s chytlavou melodií, která se opravdu jako hit prosadila i v televizi nebo na výběrovém albu. Sám Vlasta Redl má k tomuto textu velice kladný vztah: „Některé z textů – třeba *Večer křupavých srdíček* – jsou na hranici, kterou těžko kdy přelezu.“⁸¹

Večer křupavých srdíček

Když si tehdy přinesla
Na talířku křupky
Musel jsem se zasmát
Tomu co má být dál
Ta křupavá srdíčka
A zapálená svíčka
Mí prozradili
Že zas nejde o víc
Než o zaběhaný rituál

Tak to má být
A sklenku vína na dobrou noc
K tomu pár vět
O tom jak vzácný jsem host
Tak to má být
Když tma nad městem převezme noc
A chce se žít, žít, víc než jen dost

Píseň *Jsem špatný tanečník* je poněkud výjimečná svým rytmem tanga. Ovšem tu největší výjimku na tomto albu tvoří píseň *A vy páni muzikanti*, kterou Vlasta Redl označil jako lidovou, přestože hudba i text je jeho vlastní tvorba. Píseň ovšem opravdu zní jako lidová, i když se v ní neobjevuje žádné konkrétní nářečí. Vlasta Redl si pro účely lidové iluze vytvořil svůj vlastní jazyk, do kterého vplétá i některá slovenská slova. Celkem poklidné folkové album však tato píseň, přestože se tváří jako lidová, značně narušuje. Protože do této jediné lidové se vmísila i elektrická kytara (!), která jinak na albu *Staré pecky* zcela chybí. V písni tak může některé posluchače vyděsit přímo metalový závěr. Vznikl tak způsob tvorby, který už se objevil na desce *Tramtárie*, v písni *Rehradice* (ovšem zde se jedná o skutečně lidovou píseň), kdy je lidová píseň doprovázena elektrickou kytarou namísto ryze lidových nástrojů. To také zaujalo hudebníka Jiřího Pavlicu, který se nezalekl na první pohled tak zběsilé kombinace a začal s Vlastou Redlem v tomto stylu spolupracovat na celém společném albu.

⁸¹ BEZR, Ondřej. Pracovní verze vydám nad hrobem. In: *Lidové noviny* 12. 5. 2000, s. 19.

A vy páni muzikanti

A vy páni muzikanti
Ničeho nehleďte
Nech všeci poručají
Svoju vždycky ved'te
Nech sa třeba všeci bijú
Kdo bude mět sólo
Muziky nepoščajte
Chytrým ani volom

A vy páni muzikanti
Chvály nečekajte
Klobúky přes uši
Přes oči si dajte
Nech stará žaluje
Nech statek pustne
Nech si každý súsed třeba
Před váma odflusne

A vy páni muzikanti
Nikomu neslužte
Nedajte sa předeplatit
Radši huby sušte
Chudým aj bohatým
Hrajte rovným šmicem
Aby byla spravedlnost'
Aspoň při muzice

Zde se jedná opět o klasické téma lidových písní. Muzikanti, muzika, dokonce samotný název se stává lidovým ohlasem. Skutečně lidová píseň existuje pod podobným názvem – *A vy, páni muziganti* a pochází ze Slovácka.

4.7 Vlasta Redl/AG Flek a Jiří Pavlica/Hradišťan

AG Flek: *Vlasta Redl, Michael Vašíček, Karel Macáalka, Josef Šobáň, David Velčovský*

Hradišťan: *Jiří Pavlica, David Burda, Milan Malina, Alice Holubová, Oldřich Kučera, Lubomír Svatoš, Miroslav Juračka, František Petržel, Milan Obdržálek*

Skladby: *Husličky, Vandrovali hudci, Vracaja sa dom, U maměnky v domě, Žlutava, Topol, Holúbek a Holubička, Bečva, Gajdošek, Vlastověnka, Přišel čas, Smrti, Vrba*⁸²

⁸² PAVLICA, Jiří – REDL, Vlasta. *Vlasta Redl AG Flek & Jiří Pavlica Hradišťan*. Praha: BMG Ariola, 1994.

Společné album Vlasty Redla a Jiřího Pavlici, respektive skupiny AG Flek a Hradišťanu je z hlediska našeho bádání jedno z nejzásadnějších. Co se týče inspirace ve folklóru a úpravy lidové písně, není na albu jediná píseň, která by ani jedno z těchto dvou kritérií nesplňovala. A co víc, tuto lidovou inspiraci spojili s rockovou melodikou a jedinečné album bylo na světě. Zpočátku by se asi těžko dalo očekávat spojení již zcela rockového AG Fleku a folklórního souboru Hradišťan. Ale Vlasta Redl a Jiří Pavlica přesvědčili o tom, že zdánlivě zcela odlišné žánry mohou existovat ve velice těsném propojení. Dříve to pro kritiky byla ona *podivná fúze*, dnes by byl zcela na místě pojem *world music*.

Album působí celkem celistvě, protože všechny písně se relativně tváří jako písně lidové, ať už jsou některé z nich doplněny o rockový doprovod. Ovšem není tomu tak. Těch lidových, i když samozřejmě upravených tu není ani polovina. Zbytek tvoří písně umělé, vytvořené samozřejmě tak, aby se od těch lidových na první poslech příliš neodlišovaly. To je docíleno tím, že se těmi lidovými samozřejmě nemálo inspirují. Mezi ty nejznámější lidové, ovšem v úpravě Jiřího Pavlici a Vlasty Redla, patří *Vandrovali hudci* a *Smrti*, píseň ze sbírky Františka Sušila. Ty byly také dříve známé v podání Jaroslava Hutky (u něj píseň *Smrti* jako *Smrt*). Smrt se objevila u Jaroslava Hutky na desce *Stůj, břízo zelená*. Zde ji Hutka interpretuje přesně tak, jak se dříve lidové písně interpretovaly: Hutka jako ten, který šíří píseň do svého okolí mezi posluchače, kteří po něm jednotlivé řádky textů opakují. Píseň vypráví o muži, pro kterého si přijde sama Smrt, a muž se snaží svůj odchod ze světa co nejvíce oddálit. Zde sahá inspirace opět až do středověku, kde vznikaly filozofické dialogy stejného typu. Vyprávění příběhu samozřejmě už k lidovým písním patřilo. Jaroslav Hutka ovšem nářečí ze Sušilovy sbírky převedl do hovorového jazyka a naprosto tak smazal stopy moravského nářečí, v úpravě Jiřího Pavlici a Vlasty Redla toto nářečí můžeme v určité úpravě zase najít. Hutka byl přesvědčen, že v nářečí se prostě zpívat nedá.⁸³ Tyto dvě verze můžeme porovnat alespoň prostřednictvím některých částí textu, protože Hutkova verze je téměř o polovinu delší než ta Redlova a Pavlicova, společně s původní verzí Františka Sušila ze sbírky *Moravské národní písně*. Ve sbírce Františka Sušila je samozřejmě slok ještě více než u Jaroslava Hutky a navíc hned několik verzí písně, ať už několik slok či různých melodií. Jedná se o různé podoby písně z různých krajů, například z Příbora, Opavy, z Hošťálkovic nebo z Březnice. Verze, kterou se inspirovali jak Jaroslav Hutka tak Vlasta Redl, je od Opavy:

⁸³ VONDRÁK, Jiří. *Legendy folku & country*. Brno: Jota, 2004. ISBN 80-7217-300-6, s. 159.

Smrt
(ze sbírky F. Sušila⁸⁴)

Potkala ho smrti
Na velkej silnici
Co dělaš, můj choti?
Mám s tebu mluvíti

...

Zaněchaj obile
Stroj se v rucho bile
Mam s tebu mluvíti
Maš ty se mnou jíti

Smrt
(úprava: J. Hutka)

Potkala ho smrti
Na velkej silnici
Co dělaš můj choti
Mám s tebou mluvíti

...

Zanechej obilí
Stroj se v roucho bílý
Mám s tebou mluvíti
Máš ty se mnou jíti

Smrti
(úprava: V. Redl a J. Pavlica)

Potkala ho smrti
Na pěckej silnici
Co dělaš můj choti
Mám s tebu mluvíti

...

Zanechaj obilé
Stroj sa v rúcho bílé
Už ty musíš jíti
Všecko opustiti

Úprava Jaroslava Hutky moravského ducha poněkud ztrácí. Naopak verze Jiřího Pavlici a Vlasty Redla se k němu zase vrací. To ale platí pouze o textu. V hudebním doprovodu už se mísí nástroje všeho druhu a všechny samozřejmě předčí elektrická kytara.

Další lidové skladby na desce jsou *U maměnky v domě*, *Žlutava a Holúbek a Holubička*. Dvě díla Jiřího Pavlici *Gajdošek* a *Vlaštověnka* jsou „úředně“ považována za díla lidová. Skladby Jiřího Pavlici se často zaměňují s těmi lidovými. Ovšem tyto dvě skladby vznikly v době, kdy „každá píseň musela procházet cenzorskými síty a jako lidová jimi prošla spíše“.⁸⁵

Ze samostatné tvorby Vlasty Redla (hudba i text) najdeme čtyři skladby, a to *Husličky*, *Topol*, *Vrba* a *Přišel čas*. Dále potom skladbu *Bečva*, ovšem na hudbě se zde podíleli ještě navíc Karel Brumovský, Zdeněk Hrachový a Ivo Viktorin. Tato píseň už se objevila na albu skupiny *Fleret*, zde je ovšem jak hudebně tak textově pozměněna, jak již bylo zmíněno výše. Co se týče textu, ten je mírně upraven a prodloužen o několik slok. Stále zde ovšem přetrvává motiv řeky, motiv lidových písní.

Všechny kromě instrumentální skladby *Přišel čas* působí jako lidové. *Topol* a *Vrba* už dnes nejsou tolik známé, *Husličky* znají i ti, kteří neznají Vlastu Redla. Tato píseň vznikla jako variace na lidové písně. A zatímco některá slova jsou z moravského nářečí, slovo jako *čiže* byste ve valašském nářečí neobjevili. Našli byste ho v nářečí slovenském, horehronském. Vlasta Redl si vytváří svůj vlastní jazyk, většinou kombinací valašského a horehronského nářečí, který velice účelově využívá ve svých textech lidově působících.

⁸⁴ SUŠIL, František. *Moravské národní písně s nápěvy do textu vřaděnými*. Praha: Vyšehrad, 1951, s. 22.

⁸⁵ HARTMAN, Ivan. Pro Hradišťan i Redla je folklór bez hranic. In: *Lidové noviny* 31. 8. 1994, s. 7.

Husličky

Čiže ste husličky čije
Kdo vás tu zanechal
Čiže ste husličky čije
Kdo vás tu zanechal
Na trávě poválané
Na trávě poválané
U paty ořecha

A kdože tu trávu tak zvalal
Aj modré fialy
A kdo tu trávu tak zvalal
Aj modré fialy
Že ste husličky samé
Že ste husličky samé
Na světě zůstaly

Už jen tyto první dvě sloky nám ukazují, jak je text písně vystaven: užití či nápodoba nářečí, opakování řádků a píseň bez refrénu – to vše píseň spojuje s těmi lidovými a tudíž je s nimi velice snadno zaměnitelná. K tomu samozřejmě motiv husliček. V písni *Husličky*, která je vlastně úvodem celého alba, se hned na začátku razantně ozve elektrická kytara, k tomu se záhy přidá cimbál a souzní s kytarou, jakoby tyto dva naprosto odlišné nástroje hráli vedle sebe odjakživa. Až teprve potom se ozve Redlův hlas jako ozvěna z dále. (jako by šlo o píseň z dávných dob). Mezihry mezi jednotlivými slokami stejně jako u většiny písní vyplňuje elektrická kytara s bicími nástroji.

Na lidové věrohodnosti písně *Topol* se podílí také hudební doprovod – pouze klasická kytara a flétna, elektrická kytara a bicí nástroje se tentokrát drží zpátky. Píseň je navíc vystavěna pomocí paralelismu, což je obvyklé právě pro lidové písně. Zde se jedná o paralelismus mezi přírodou a lidským světem.

Topol

Stojí topol v širém polu
Připomíná
Že sme my dva byli spolu
Moja milá

Že tam kdysi stromy stály
Než jich lidé vyrúbali
Aby sa jim pšenička
Zrodila

Šumí pšenka v širém polu

Jak dlhý den
Že sme my dva byli spolu
A nebudem

A já tu pšenku přijdem kosit
A za tebe boha prosit
Aby si sa třeba s iným
Dobře měla

Poněkud zvláštním se zdá zařazení instrumentální skladby *Přišel čas*, která už se objevila v roce 1990 na Redlově čistě sólovém albu *Na výletě*. Možná, že na toto album byla zařazena právě proto, že hlavní melodii tvoří flétna. Tempo bylo oproti původní verzi mírně zpomaleno. Celé album uzavírá poněkud veselá záležitost *Vrba (Poselství národům)*. Ne, že by byl text nějak humorný, ovšem jeho interpretace už ano. Píseň má pouze jednu jedinou sloku:

Vrba

Vprostřed dědiny vrba stojí
A pod ní lávka schovaná
Tam se mnú milá sedávala
Za pěkných nocí do rána

Jednotlivé řádky jsou v písni po vzoru lidových opakovány.

Tam, kde neslyšíme zpívat Vlastu Redla, slyšíme většinou zpěvačku souboru Hradišťan Alici Holubovou. Její podání lidových písní umocňuje velice patrný moravský přízvuk v hlase, což u Vlasty Redla není až tak výrazné. Čistý lidový hlas Alice Holubové je potom o to zajímavější slyšet v doprovodu elektrické kytary. Folklórní směr udržují hudební nástroje souboru Hradišťan. Používají nástroje, jako jsou housle, niněra, grumle, citera, zobcové flétny, viola, basa nebo cimbál. Především cimbál velice intenzivně zasáhl do naší lidové kultury. „Tento strunný nástroj rozezvučovaný paličkami je doložen ve střední Evropě od poloviny 15. století.“⁸⁶ Potenciálním narušitelem lidovosti je v tomto případě skupina AG Flek, která používá elektrickou kytaru, bicí, klávesy a baskytaru.

Z celého alba z roku 1994 z Redlových textů nejvíce přetrvaly především *Husličky* a *Smrti*, potom také Kainarova koleda *Vracaja sa dom*. Tyto skladby hrál Redl na svých koncertech až do úplného rozpadu kapely *Každý den jinak*. A ne náhodou jsou to právě skladby vycházející z folklóru.

⁸⁶ *Československá vlastivěda: Díl 3., Lidová kultura*. Praha: Orbis, 1968, s. 353.

Písně vytvořené Jiřím Pavlicou a Vlastou Redlem jsou jasným ohlasem lidové tvorby. Hlavním představitelem ohlasové poezie v období národního obrození byl František Ladislav Čelakovský. Ten se snažil, aby se jeho tvorba od té lidové ničím nelišila. Vlasta Redl a Jiří Pavlica se naopak snaží otevřít folklór pro současnost.

4.8 Kde domov můj

Vlasta Redl, Slávek Janoušek, Jaroslav Samson Lenk

Skladby: *Pochod veselých trosečníků, Spokojená společnost, Spánembohem zvostávejte, Emigrantův valčík, A já pasu v Arkansasu, Hrála mi Julii, Když jsem vandroval (When I Was Wandering), Tak krátkou píseň ještě nikdo nenapsal, Zůstat tam, kde jsem, Tak dlouhou pauzu ještě nikdo nenahrál, Monter Blues, Ježíšek, Já jsem Sammy z Alabamy, Tak hraju sám, Kdo napsal ještě kratší píseň, Polopravda o hrubé mouce, Mé milé, Počkej si na radost, Zůstali jsme doma, Kde domov můj*⁸⁷

Těžko říct, jak k sobě tito tři hudebníci našli cestu. Jejich album *Kde domov můj* je totiž natolik rozmanité, že se vůbec nedá odhadnout, proč všechny tyhle skladby vydali na jednom jediném albu. Ovšem čím se také toto album odlišuje, je to, že Redl tentokrát nevyčnívá nad ostatní, naopak, na tomto albu spíše zaostává za Slávkem Janouškem a Jaroslavem Samsonem Lenkem, co se týče počtu svých vlastních autorských písní. Těch tu má nejvíc Jaroslav Samson Lenk, o něco méně Slávek Janoušek, nejméně Vlasta Redl. Na druhou stranu je tu zase více skladeb společných. Vlasta Redl si zde odzpíval sám čistě své skladby *Hrála mi Julii* a *Monter Blues*.

Celé album začíná skladbou *Pochod veselých trosečníků*. Hned v úvodu tak slyšíme ráznou melodii se všemi třemi hlasy interpretů. Album si od začátku zachovává humornou tvář. Pokračuje tak i skladbou Slávka Janouška *Spokojená společnost*. U Slávka Janouška je to už zvyk ze sólové tvorby, že jeho hudba je prostoupena humorem. Stejně tak zní i jeho další skladba *Počkej si na radost*. Na celém albu jde potom především o texty, ovšem ne z básnického, ale spíše právě z onoho humorného pohledu. Název třetí skladby *Spánembohem zvostávejte* možná zní trochu lidově. Text už se ale od celého názvu značně odlišuje. Autorem hudby je Vlasta Redl. To se dá lehce odhadnout i podle množství melodií, které píseň obsahuje. Humorný text zas správně poukazuje na Slávka Janouška. Další skladbou je valčík, *Emigrantův valčík*. Takovým valčíkem byla i skladba *Zase nic* na předchozí společné desce.

⁸⁷ JANOUŠEK, Slávek – LENK, Jaroslav – REDL, Vlasta. *Kde domov můj*. Praha: BMG Ariola, 1995.

Zde se ještě kromě valčíku objevuje blues, pochod, náznaky lidové, rock 'n' rollové i dechové hudby. To vše na jednom jediném albu, jehož jediným společným znakem je právě tato rozmanitost. Co se týče doprovodných nástrojů, je to album trochu komornější. Také nejde o žádnou velkou kapelu a ani na koncertech tyto tři muzikanty většinou už nikdo další nedoprovází. Elektrická kytara se na albu objevuje, nicméně je používána velice jemným způsobem.

Šestou skladbou na albu je Redlova *Hrála mi Julii*. Ta zní poněkud vážněji, ovšem to jenom díky pomalejší melodii, text stále zapadá mezi ty ostatní.

Hrála mi Julii

Byla noc
Na černou Ostravu
Sníh se tiše snášel
Z baru Fénix vedle divadla
Vyvádějí Mikuláše

Nahoře v bufetu už se svítí
Paní Květa dělá hercům čárky
A já dole už bez role
Volám nahoru
Kdo měl ty párky

A ona hrála mi Julii
A hrála Desdemonu
Hrála Roxanu, Taťánu, Medeu a Antigonu
Hrála Dorotku, Justýnu, Ofelii, Mesalinu
A já role podle ní bral

Nejpozoruhodnější skladbou je na albu *Když jsem vandroval (When I Was Wandering)*, která používá hudební obraty z lidové hudby. Navíc obsahuje některá pouze na první pohled anglická slova, která jsou pouhou parodií na anglický jazyk. Album vzniklo po dlouhém pobytu v Americe, který tito tři muzikanti strávili společně. Možná, že už jim ta angličtina přišla trochu směšná a využili to i na tomto albu. Autorem hudby i textu je Vlasta Redl.

Když jsem vandroval (When I Was Wandering)

Když jsem vandroval, muzika hrála
Moje znejmilejší, moje znejmilejší
Z okna koukala, z okna koukala

When I was wandering around the Yellowstone
My honey sweetheart, honey honey sweetheart
Was looking cooking co-coa, looking cooking coa

Nekoukej za mnou, provandruj se mnou
A já tobě koupím, a já tobě koupím
Sukni zelenou, sukni zelenou

I've told her darling come take it easy
I'll sing Šošon folk-song, I'll sing Šošon folk-song
I'll sing Šošon folk-song I went from Šošon folk

Možná, že se setkali s Američany, kterým bylo těžko rozumět a takhle nějak to mohlo znít. V první sloce se objevují slova *z okna koukala* a v anglické sloce jsou tyto slova jakoby napodobena pomocí některých anglických výrazů: *looking cooking coa* zní dost podobně, ale rozhodně to není překlad české verze, ale snaží se tak možná trochu zapůsobit. Přesto všechno se zde objevují i motivy lidové tvorby. Hned první řádek *když jsem vandroval, muzika hrála* v sobě skrývá ty nejdůležitější – putování a muziku. Klasická repetice a absence refrénu jsou také důležitým faktorem právě písní lidových.

Dalším vtípem obohatil desku Vlasta Redl skladbou *Tak krátkou píseň ještě nikdo nenapsal*. Tento název je vlastně zároveň celou písní, v čemž spočívá onen vtíp. Skladba *Zůstat tam, kde jsem* tvoří výjimku pro Slávka Janouška. Tato jeho jediná skladba je spíše v duchu milostném, nikoli humorném. Ovšem ani přes tuto vážnější skladbu už nikoho nemůže překvapit ani taková zběsilost, že skladba s názvem *Tak dlouhou pauzu ještě nikdo nenahrál* samozřejmě žádnou skladbou není, ale opravdu velmi dlouhou pauzou, která na MC nahrávce vyplňuje zbytek první strany.

Druhou půli otevírá Redlova píseň *Monter Blues*. Zde už by se text dal označit i jako básnický hodnotný. Stejně tak ho hodnotí ve své recenzi Milan Tesař: „Poetiku dobrého refrénového sloganu nerozbíjí ani tak přízemní slova jako potrubí a přehrada.“⁸⁸ Naproti tomu píseň Jaroslava Samsona Lenka *Ježíšek* už zase zní jako parodie na dětské ukolébavky či vánoční koledy, kde mimo jiné vystupuje i Mickey Mouse. Dalším skvělým textem Vlasty Redla je zde *Tak hraju sám*, ve které se zpívá o Dylanovi a hudebně se tato píseň přibližuje právě americkému rock 'n' rollu šedesátých let. Jedná se tak o jediný bigbít na této desce, ovšem opět s humorným textem:

⁸⁸ TESAŘ, Milan. Kde domov můj. In: *Reflex* 6, 1995, s. 49.

Už jako mladý skaut jsem pilně hrával Dylana
Jen aby mě Bože dej milovala Milena
Jenže milá Milena milovala Dylana
A Dylan se mnou nechtěl hrát
Asi nejsem pro Dylana dobrý kamarád
Tak hraju sám

Žánrově nejdál od folku je zde skladba *Polopravda o hrubé mouce*, která má rytmus taneční hudby, dalo by se říct i techna, které se na albech folkových zpěváků opravdu asi už nikdy neobjeví. Tento zvuk je vytvořen klávesovými nástroji. Jde opět o parodii na styl hudby, ve kterém zřejmě slova nemají žádný větší význam. Dnešní taneční hudba je zkrátka k tanci, nikoli k poslechu. Ale samozřejmě i tento text velice pobaví a jeho absurdita opět stojí na základech vtipu a humoru:

Polopravda o hrubé mouce

Polohrubá mouka přilákala brouka
On se z vůle boží neustále množí

V mouce bílý barvy tetelej se larvy
Konzument se zubí když vržou mezi zuby

Žereme je všicky makrobiotický
Knecht i papaláši, od dršek se práší

Druhou spíše milostnou než humornou skladbou je po Janouškově *Zůstat tam, kde jsem* Lenkova *Mé milé*. Píseň je doprovázena klavírem a poněkud zdrženlivější elektrickou kytarou. Ovšem posluchač je tak trochu nucen i ty vážnější skladby brát s humorem, protože jinak by si neuměl vysvětlit jejich zařazení na této desce. Další skladba *Zůstali jsme doma* už se vrací k prvnímu společnému albu a potvrzuje tím tak návaznost obou desek. V bookletu k albu si můžete přečíst, že poslední skladbou na albu je titulní píseň alba *Kde domov můj*. Autorem hudby je uveden František Škroup, autorem textu potom Vlasta Redl, Slávek Janoušek a Jaroslav Samson Lenk. Málokdo ovšem tuto poslední píseň zaregistruje. Ti bystřejší možná zaslechnou melodii hymny *Kde domov můj*, ovšem onen očekávaný text tu prostě není a zřejmě ani neexistuje, alespoň ne v podání těchto tří textařů. Tím se jen potvrzuje dojem, že album nelze brát jinak než s humorem a celé album by se dalo brát jako jeden velký vtip, ale přesto jednotlivé skladby na něm jsou zároveň kvalitními hudebními zajímavostmi. Podobně je hodnotí i Milan Tesař: „V závěrečné skladbě *Zůstali jsme doma* se tvrdí, že dárky nosí čert. Já zase tvrdím, že tři písničkáři přinesli folkařům, rockerům,

popařům a dalším nekonzervativním jedincům po čertech dobrou nahrávku.“⁸⁹ Tím dal Milan Tesař jasně najevo, jak je album rozmanité.

4.9 O kolo zpět

Skladby: *Přijdu hned*, *Umět tak zpívat*, *6&90*, *Dvakrát*, *Za deset 10*, *Smíšenko*, *Příteli*, *Franta s Honzou*, *Jak vlastně vypadáš*, *Přijdu hned II*, *Až na poslední stránku*⁹⁰

Vlasta Redl vydal sólové album potřetí a zatím naposledy v roce 1997, tedy již více než před deseti lety. Opět trochu komornější album, ovšem to pouze z toho důvodu, že je to album sólové. Skladby z tohoto alba hrál Vlasta Redl i se svou kapelou, kde samozřejmě dostaly poněkud živější a hřmotnější ráz. I když je pravda, že některé skladby se o moc živěji zahrát nedají, jako například úvodní *Přijdu hned*, která je značně odpočinková. Skladba má i druhou část, *Přijdu hned II*, což je v podstatě ta samá píseň s dalšími slokami. Deska *O kolo zpět* je ovšem na poslech velice vděčná, a to především díky svým básnickým textům. Toho si je vědom i sám jejich autor: „Ta deska se s výjimkou Franta s Honzou dá celá zahrát na kytaru... Poslední krok by byl vyhodit i tu kytaru i zpěv a vydat ty texty jenom jako knížečku básní. Jenomže na tohleto není vůbec zralá doba. To třeba v dobách Bezručových jezdili básníci sály, jako dneska jezdí folkaři, a recitovali.“⁹¹ Píseň *Franta s Honzou* je opravdu trochu výjimečná. Jako jediná je právě na ta básnická slova, a vůbec na slova, trochu chudší. Text tvoří pouze pár slov: *Franta s Honzou hádali se o čepice*. Tato jediná věta se opakuje pořád dokola ve stylu kánonu, který je dotvářen různými hudebními nástroji, ovšem bez elektrické kytary, která se na desce *O kolo zpět* nevyskytuje. A když opomeneme tuto malou výjimku, texty jsou opravdu tím nejdůležitějším na této desce. Recenze alba v časopise *Folk & country* to zcela potvrzuje: „Poněkud mdlá hudba bez bohatých aranží“,⁹² ale dále už jen „vrcholné básnické záležitosti...jiskřivé hříčky...i zásadní výpovědi“.⁹³ K takovým textům, a dodnes velice populárním, patří i písně *Příteli* nebo *Dvakrát*, která si vysloužila i videoklip. Ovšem na tomto jediném textu spolupracoval s Vlastou Redlem Jiří Moravský Brabec, který je znám především jako autor mnoha recenzí a rozhovorů v časopise *Folk & country*.

⁸⁹ TESAŘ, Milan. Kde domov můj. In: *Reflex* 6, 1995, s. 49.

⁹⁰ REDL, Vlasta. *Vlasta Redl o kolo zpět*. Praha: BMG Ariola, 1997.

⁹¹ HRUBÝ, Tomáš. Konec zemědělství v Tramtárii. In: *Folk & country: Hudební měsíčník* 8 – 9, 1997, s. 30.

⁹² HRUBÝ, Tomáš. Vlasta Redl o několik let jinde. In: *Folk & country: Hudební měsíčník* 8 – 9, 1997, s. 35.

⁹³ Tamtéž.

Dvakrát

Dvakrát dvě deci přede mě postavil pán
Musel si přeci všimnout, že jsem tu sám
Dvakrát se uklonil, dvakrát poděkoval
Skupina spustila "Andulko Šafářová"

Ach to je muzika až se mi srdce svírá
Ještě že na dvojité Nelson dvakrát se neumírá
Od stolů vstávají ti, co tu nejsou sami
Tak proč stojíš u mě, dívkenko s květinami

...

A tak provlékám skrz to hluché
Velblouda i jehly uchem
To jsem netušil, že je to tak náramně jednoduché

I zde se objevuje motiv pití a muziky, dokonce zde Vlasta Redl odkazuje na lidovou píseň *Andulko Šafářová*.

Na hudbě k písni *Příteli* zase s Vlastou Redlem spolupracoval Josef Šobáň. Ostatní tvorba je už čistě Redlova záležitost.

Ovšem to, že hudba není na albu nijak výrazná, už rozhodně nesouvisí s melodiemi k textům, které jsou naopak velice chytlavé a populární. Vlasta Redl zde opět dokázal složit plno zásadních hitů, které utkvěly posluchačům v paměti nejenom díky dobrým textům, ale především prostřednictvím chytlavých melodií, jako například u písni *6&90*. A právě písni z této desky doplňují tu řadu písni, které si lidé zpívají na koncertech, přestože písni na této desce nepatří k těm, které by čerpaly inspiraci z lidové hudby.

V časopise *Folk & country* se setkáváme s názorem, že album *Okolo zpět* je nostalgické a bilancující.⁹⁴ K nostalgickým písním by se daly sto procentně zařadit skladby *Jak vlastně vypadáš*, *Až na poslední stránku*, *Přijdu hned*, přičemž nostalgická je nejenom melodie, ale i text plný metafor a skrytých významů, který tvoří základní strukturu celého alba.

Jak vlastně vypadáš

Jak vlastně vypadáš má milá
Že ses mně nikdy nezjevila
To bych tě svedl po paměti
Takhle jen čmárám po papíře
A čas letí

⁹⁴ HRUBÝ, Tomáš. Konec zemědělství v Tramtárii. In: *Folk & country: Hudební měsíčník* 8 – 9, 1997, s. 31.

Už prý připomínám netopýra
Jak píšu noci přes kopírák
A já jen zkouším hlavou dolů
Otočit přesýpací hodiny
Když nejsme spolu
Když v tomhle životě jsem vinen
Chtěl bych tě najít v nějakém jiném
Ze slabik stloukám pro svou spásu
Archu co za tebou má doplout až do těch časů

Písně *Jak vlastně vypadáš* a *Až na poslední stránku* spojuje melodie v mezihře, která je naprosto stejná, přestože písně jsou odlišné. Už na dřívějších albech jsme se setkali s tím, že některé motivy se v písních opakují (například na albu *Na výletě*). To může také vyvolat dojem, že se jedná o motivy lidové, které se tak přenáší stále dál a dál. Zatím se jednalo vždy o melodii zahranou na zobcovou flétnu, která je též lidovým nástrojem.

4.10 Vlasta Redl a skupina, která se jmenuje Každý den jinak

Vlasta Redl a *Každý den jinak*: *Michael Vašíček, Karel Macálka, Josef Šobán, David Velčovský*

Skladby: *Ej dudy moje, Ze smolné knížky, Na stohu, V hornom dolnom konci, Bože můj, Láska je, A kdyby ne?, Dobyť ZOO, Z veliké dálky, Bol raz jeden kráľ uhorský, Co když, Všechno co chci, Čarodějova píseň*⁹⁵

Do lidových novin napsal Štěpán Suchochleb: „Mírně matoucí název Redlovy doprovodné skupiny vyplývá z několikaleté snahy uniknout srovnání s dávným zlínským AG Flekem, jehož byl Vlasta Redl v určité době hlavní postavou.“⁹⁶ Přitom se jedná o tu samou sestavu, ve které tato skupina ještě pod názvem AG Flek nahrála společné album s Hradišťanem, na které taky určitým způsobem touto deskou navázala. Vlasta Redl zde opět potvrdil svou pozici na poli folk rocku ovlivněného lidovou hudbou, přičemž kromě těchto dvou směrů čerpá inspirace i z mnoha jiných zdrojů.

Hned první píseň *Ej dudy moje* shrnuje vše, co lze na desce slyšet. Začíná zpívanými vícehlasy všech členů kapely a vrcholí rockem s téměř heavymetalovým sólem elektrické kytary, jak již bývá u Redla zvykem. Zdánlivě lidová píseň se téměř vždy zvrhne v rockový nářez. Text opět působí lidově, vychází z moravského nářečí, ovšem autorem není Vlasta Redl, ale Pražák Luboš Nohavica.

⁹⁵ REDL, Vlasta. *Vlasta Redl a skupina, která se jmenuje Každý den jinak*. Praha: BMG Ariola, 1998.

⁹⁶ SUCHOCHLEB, Štěpán. Redlův etnický folkrock míří k dokonalosti. In: *Lidové noviny* 11. 11. 1998, s. 10.

Ej dudy moje

Ej dudy moje
Míšky vy dvoje
Já vás pomačkám
Čertisko zazpívá

Běž hrát do pekla
Maměnka řekla
Slůž jim tam dobře
Čert sa ti odmění

Stejně energicky a moravsky znějící písní je *Bože můj*, hudba a text opět od Luboše Nohavici. Obě dvě skladby znějí jako valašské halekačky, přesto, že jejich autor je z Prahy. Ovšem kdyby tak nezněly, těžko bychom je našli na albu Vlasty Redla.

Bože můj

Zelený mrak
Zas na to hledím
Ještě že tak
Že v hospůdce sedím
Okolo jsou
Snad všichni svatí
Je tady pán
Co za všecky platí

Ej bože můj
Nechce se domů
Ej bože můj

Dvě opravdu lidové skladby na desce jsou dvě slovenské lidové balady upravené Vlastou Redlem a Zuzanou Homolovou. Vyšly již na albu Zuzany Homolové *Slovenské balady*. Redl si pro toto své album vybral balady *V hornom dolnom konci* a *Bol raz jeden kráľ uhorský*. Redl i na této desce zachoval balady ve slovenském jazyce. O tom, že se jedná o balady, jistě není pochyb. V první z nich se jedná o tragický příběh mládence, který se zamiloval do dívky ze sousedního statku. Jenomže rodiče dívky nesouhlasí se svatbou, a tak chlapec nakonec umírá z nešťastné lásky.

V hornom dolnom konci

V hornom dolnom konci
V richtárovom dvorci
Leží richtárov syn

Na ťažkej nemoci

Mať sa ho zpytuje
Syn moj čože ti je
Či ťa hlávka bolí
A či bočok biely

Hlávka ma nebolí
Ani bočok biely
Hore u susedov
Dievča po mej voli

Vzhľadom k tomu, že zde se jedná o původní slovenskou baladu, můžeme ve výstavbě textu upozorovat klasickou výstavbu lidového textu, tentokrát v podobě antiteze (společný znak, obraz, popření obrazu, uvedení základní představy).⁹⁷ Antitezi je možné odhalit hned v těchto prvních třech uvedených slokách.

Lidovost v obou baladách navíc doladuje mandolína, pokud ji zrovna nepřehlušuje zvuk elektrické kytary a bicích nástrojů, které samozřejmě nechybějí v žádné skladbě na tomto albu. Ale i název *Bol raz jeden kráľ uhorský* (Byl jednou jeden...) již mluví o tom, že by se mohlo jednat o baladu. Již zmiňované vyprávění příběhu k tomu samozřejmě patří. Zde by se mohlo navíc zdát, že se jedná o pohádku, ale král v tomto případě rozhodně není pohádkovou postavou. Jedná se spíše o příběh ze života, samozřejmě s baladickým špatným koncem.

Bol raz jeden kráľ uhorský
Ten podvodníček panenský
Všetky panenky podviedol
Len richtárovu nemohol

Balada ovšem pokračuje dál a vypráví o tom, jak se mu to nakonec prostřednictvím Isti podařilo.

Melodicky nejzvláštnější skladbou na tomto albu je bezpochyby *Všetchno co chci*, ve které hned několikrát dochází ke změně rytmu, což může pro někoho znít dost zmateně.

Jak už bylo zmíněno dříve, na této desce se autorsky i interpretačně prosadili i ostatní tvůrčí členové kapely Každý den jinak. Jedná se o skladbu *Na stohu*, hudbu složil Michael Vašíček, text Karel Macálka, a samostatné dílo Karla Macálky *Z veliké dálky*. Obě jsou to skladby spíše klidnější a pomalejší, kterých není na desce mnoho. Že se prosazují i jiní členové kapely, toho si všimla i Helena Bretfeldová v recenzi pro magazín *Hit Box*: „Čím si je

⁹⁷ HRABÁK, Josef. *Poetika*. 2. vydání. Praha: Československý spisovatel, 1977, s. 136.

Redl jistější svou kapelou, tím méně je výhradním tvůrcem.⁹⁸ Zároveň označila toto album za „nadžánrovou a patrně i nadčasovou záležitost“.⁹⁹ Redlova rozmanitost a tvůrčí činnost byla už více než jednou ohodnocena kladně a perspektivně a s tím i jeho stálé propletení s lidovou hudbou. Nejpopulárnější písní z tohoto alba zůstává Nohavicova *Bože můj*, na kterou byl natočen i videoklip, což se dá dohromady říct maximálně o dvou až třech písních v podání Vlasty Redla. Tato píseň by se dala charakterizovat jako moravská veselá.

4.11 Dopisy z květin

Vlasta Redl a Každý den jinak: Michael Vašíček, Karel Macálka, Josef Šobán, David Velčovský, Petra Šanclová

Skladby: *Okná, Bůh s tebou, Ameriko, Rafajův zákon, Merlin, Moc dobře vím (Jak máš mě ráda), Dopisy z květin, Domoří, Twin Peaks, Bílá místa, Chci být s ní, Vyleteli okná, Šest dešťových kapek*¹⁰⁰

Album *Dopisy z květin* je druhým a zároveň posledním albem Vlasty Redla ve spolupráci se skupinou *Každý den jinak*, v jejímž složení přibyla Petra „Šany“ Šanclová, která se později prosadila i sólově a vydala sólové album *Ze země vah*. Album *Dopisy z květin* navazuje na předešlé album z roku 1998. Lidová tvorba sice pozvolna mizí, ale přesto se zde ještě jedna slovenská lidová objevila. Jedná se o píseň *Vyleteli okná*, která pochází z Terchovej. Co se týče samostatného prosazování jednotlivých členů kapely, to se naopak ještě více prohlubuje a místy si posluchač vůbec nemusí být jistý, že poslouchá album s Vlastou Redlem v popředí. Ze samostatného skladatelského i básnického umění Vlasty Redla na tomto albu nalezneme pouze čtyři skladby: *Bůh s tebou, Ameriko, Moc dobře vím, Chci být s ní* a *Rafajův zákon*. Dále se jedná převážně o skladby Karla Macálky a přibude i nový hlas Petry Šanclové, která zde interpretuje společné dílo Karla Macálky a Vlasty Redla *Dopisy z květin*. Ani na této desce nechybí ryze instrumentální skladba (na předešlém albu to byla *Dobytí ZOO*), zde je to píseň *Twin Peaks* Radima Zenkla, který dnes žije v Americe a stal se nejslavnějším mandolinistou. Tu obstarává i jako host na tomto albu.

Z hlediska Redlova umění využívat valašského a horehronského nářečí stojí za zmínku *Rafajův zákon*, který je zpíván všemi mužskými členy kapely a vzbuzuje dojem halekajících

⁹⁸ BRETFLDOVÁ, Helena. Vlasta Redl každý den jinak. In: *Hitbox: Magazín s písničkami*. Prosinec 1998, s. 16.

⁹⁹ Tamtéž.

¹⁰⁰ REDL, Vlasta. *Dopisy z květin*. Praha: BMG, 2004.

valachů někde v hospodě na dědině. Rafajův zákon zní: Tlak v přenášených kapalinách se nemění a zůstává kolmý na plochu.

Rafajův zákon

Hore dědinú
Dole dědinú
Zelenú jatelinú
Ogaři z vlečky
Kúlajú bečky
S jakúsi kapalinú

Děda Rafajů
Cucaja faju
Pravijá vidí sa mi
Že nech nosíš bečky
Čapja či klečky
Tlak je v nich furt ten samý

Ludé to čujú
V palicách žujú
Očiska vypleščené
A strýc dodal: A nebude iný
Ani tlak kapaliny
Tělesem vytlačené

Přes tento krkolomně znějící jazyk a hlahol všech interpretů vlastně ani není příliš rozumět samotnému textu (čapja či klečky = v dřepu či vkleče). I na koncertech je tato píseň prezentována podobně. Všichni zpěváci se chytí kolem ramen a kývají se ze strany na stranu, jako kdyby se opravdu sešli jako staří známí někde v hospodě nad sklenkou slivovice a moravská lidová atmosféra je na světě. Nic podobného z vlastní tvorby Vlasty Redla už na tomto albu nenajdeme. Jedná se o naprosto ojedinělou píseň, protože se zde střetávají vědecké poznatky s lidovou tradicí. Je to tak příklad písně, ve které si její autor dělá z lidových písní spíše legraci.

Písně *Bůh s tebou*, *Ameriko*, *Chci být s ní* a *Moc dobře vím* všechny interpretuje sám Vlasta Redl, o hudební základ se tentokrát postaraly klávesy. Jejich atmosféra i text je velice melodický a s valašským prostředím už nemá společné ani nářečí ani téma. Hlas Vlasty Redla potom zazní už jen v poslední skladbě alba *Šest dešťových kapek*. Text složil Vlasta Redl, ovšem melodie se shoduje s písní *Domoří* od Karla Macálky, i když to na první poslech

nemusí každý postřehnout, protože interpretace Vlasty Redla je jiná než interpretace Karla Macálky.

Jediná lidová píseň z Terchovej je na albu vlastně zastoupena dvakrát. Poprvé pod názvem *Okná*, což je pouze instrumentální úvod, podruhé už jako *Vyleteli okná* se slovy zachovanými ve slovenském jazyce.

Vyleteli okná

Vyleteli okná
Vyleteli dvere
Poberaj sa dievča
Do inej matere

Otvorte sa brány
Otvorte sa samé
Ak sa neotvorí
Budú dorúbané

Vyleteli okná
Vyleteli stl'py
Poberaj sa dievča
Do inej chalupy

Skladba *Vyleteli okná* byla vydána ještě před albem jako singl a předzvěst alba *Dopisy z květin*. Právě lidové tvorbě dal zde Vlasta Redl přednost, přestože na samostatném albu už nemá tak silné zastoupení. V časopise *Folk & country* se ovšem tato Redlova autorská verze nedočkala příliš pochvalné recenze: „Z původní slovenské lidové písně zůstal jen náznak melodie a fragment textu, utápějící se ve zvukových plochách.“¹⁰¹ Celá deska je potom hodnocena podobně: „Služba písničce se zde podřizuje službě zajímavému a nevšednímu textu.“¹⁰²

Z alba *Dopisy z květin* se žádná píseň nemůže rovnat oblíbě a setrvání jiných písní jako *Husličky* nebo *Sbohem galánečko*. I když kapela na svých koncertech už hrála skoro všechny, z žádné se nestal tak velký hit, aby ho společně s kapelou zpíval celý sál. Ovšem stále se jedná o více méně nové album, takže jak by se tyto písně prosadily, by ukázal teprve čas. Ale vzhledem k tomu, že kapela již oficiálně neexistuje a ani spolu nehraje, se jen těžko dozvíme, jak by to s těmito skladbami dopadlo. Na druhou stranu je pravda, že písně ze starších alb, které znějí více lidově, jsou právě pro posluchače stravitelnější a zapamatovatelnější a tudíž

¹⁰¹ TESARĚ Milan. Pecky pod povrchem. In: *Folk & country: Hudební měsíčník* 10, 2005, s. 35.

¹⁰² Tamtéž.

logicky oblíbenější. Na tomto albu možná opravdu zvuk předčí slovo, a tudíž z alba textově nevyčnívá nic, co by lidem hlouběji uvízlo v paměti.

4.12 Barvy domova

Vlasta Redl, Slávek Janoušek, Jaroslav Samson Lenk

Skladby: *Vždyť přece všichni, Do ciziny, Napotřetí, Mane nobiscum domine, Antarktida, Ve studni, Vyznání strážce T. O., Kdepak jsou, Jsme jenom lidé, Jdou koledníci, Ještě budem znovu žít, V pořádku, Sto barevných slov*¹⁰³

Třetí společná deska Vlasty Redla, Slávka Janouška a Jaroslava Samsona Lenka jakoby uzavírala jejich společnou „domovskou trilogii“. Ovšem *Barvy domova* se od těch prvních dvou předchozích už značně odlišuje. To, že album *Kde domov můj* znělo oproti jiným Redlovým albům trochu komorněji, ve srovnání s albem *Barvy domova* je až příliš hlučné. Jde tedy o album ryze písničkářské, všechny skladby zapadají do stejného proudu, který se tentokrát nejvíce blíží právě čistému folku. Deska zní velice prostě. Chudý hudební doprovod v podobě akustické kytary měl zřejmě zajistit, aby vynikly především texty, které ani tak nejsou úplně výrazné. Z bookletu alba se nedozvíme, kdo je autorem které písně. Album se tak tváří jako čistě kolektivní záležitost, ovšem z jednotlivé interpretace je jasně dáno, kdo kterou píseň složil, respektive kdo byl jejím předním autorem.

První píseň *Vždyť přece všichni* připomíná úvody z Redlových sólových alb. Jedná se pouze o melodii, zde ji vytváří flétna, mandolína a foukací harmonika. Druhá skladba *Do ciziny* je Redlův text i hudba. Ovšem s unylou kytarou nijak nezaujme ani samotný text. Třetí píseň je *Napotřetí* od Jaroslava Samsona Lenka. O té se nedá říct nic jiného než to, co o skladbě předchozí. *Mane nobiscum domine* už je přece jen o něco pozitivnější. Je to píseň Slávka Janouška. Nejdlejší skladbou na albu je *Antarktida* Vlasty Redla. Ovšem tady už projev naprosto ztrácí energii. Text je celkem zajímavý, má i vtipné pasáže, ale vzhledem k pomalosti a délce písně její projev naprosto nudí. Pět a půl minuty je už opravdu hodně a bez celkem populárního střídání melodií v některých Redlových skladbách je to ještě víc. Na zeměpisné mapě se tedy Lenk, Janoušek a Redl dostali i do jiných vzdálených míst než jen do Ameriky, ovšem v hudební inspiraci se spíše vrací někam na začátek. Desku trochu osvěží poněkud krátká píseň *Ve studni*, která s sebou nese starý dobrý humorný přístup Slávka Janouška. Přes pouhý kytarový doprovod je píseň mnohem energičtější než všechny předešlé.

¹⁰³ JANOUŠEK, Slávek – LENK, Jaroslav – REDL, Vlasta. *Barvy domova*. Praha: Sony BMG Music Entertainment, 2006.

Tento drive ovšem opět utne píseň *Vyznání strážce T. O.* s téměř nezapamatovatelnou chudou melodií, která zní jako ukolébavka. Ovšem to v zápětí napraví Jaroslav Samson Lenk se svou skladbou *Kdepak jsou*, která jako jediná na albu zní výrazně a je energická zároveň. To je také způsobeno tím, že ke kytarě se přidala mandolína a později i bicí nástroje a uprostřed písně dochází k nečekané změně v melodii, která se navíc zrychluje. Skladba *Jsme jenom lidé* je ze začátku bez jasné melodie, ovšem refrén této písně je melodií z první skladby *Vždyť přece všichni*, která je bez textu. To je již obvyklý způsob výstavby Redlových alb (podobně jako u desek *Na výletě* a *Dopisy z květin*). Text ovšem u takových skladeb dodá melodii mnohem více energie. Tady je tomu přesně naopak. Přestože v první skladbě chybí text, je energičtější, protože je podpořena mnohem více nástroji. Ve verzi s textem už je opět pouze akustická kytara.

Skladba *Jdou koledníci* už více připomíná předchozí album *Kde domov můj*. Od úvodu energická, všichni tři interpreti zpívají najednou, text, melodie i interpretace jsou podány s humorem.

Jdou koledníci

Jdou koledníci, mají z nosu svíci
Z nebe mráz zebe nás
Leze pod kabát
Jdou koledníci po špajzech, po lednicích
Ženy muži, co kdo dluží
Musí jim to dát

Hop hej koleda, to se jim to koleduje
Hop hej koleda, když jim sedlák pole dá
Pan tulák nese vak
Na pivo a na tabák
Hop hej koleda, dělejme to taky tak

Píseň svým stylem i textem připomíná skladbu *Spánembohem zvoníte* z alba minulého. Proto je také tato skladba jedna z těch, která trochu pozvedá jinak dost nostalgické a ponuré album. Skladba *Ještě budem žít* je další klasikou Slávka Janouška. Zvláštním případem je na albu píseň Vlady Redla *V pořádku*. Je to opět ta z těch ponurejších skladeb. Ovšem v tomto případě nejde o záležitost splývající s těmi ostatními. Zde se jedná skutečně o vážný text s melodií pomalou, ovšem v tomto případě rozhodně ne unylou, ale skutečně dojemnou.

V pořádku

Zase střílejí do lidí
Naštěstí v cizích krajích
A u nás všechno je pořádku
Chlapi v hospodě, děti si hrají
A tam rodina u stolu
Přečte si úřední zprávu
Váš syn byl zastřelen
Zaplaťte za popravu

Milý táto
Zas jsem tě deset roků neviděl
Nechci tu motorku
Co jsi mi slíbil za vysvědčení
Jen porad', táto, jak to mám udělat
Abych se nestyděl
Že ještě jsem vůbec naživu
Že taky nejsem zastřelený

Text pokračuje stále dost naléhavě a vážně, objevují se zvláštní rodinné problémy, smutné rodinné příběhy i tragédie a slova jako *žena mi vyčítá, že jsem málo doma* by se mohly zdát skoro jako z vlastních zkušeností, protože text opravdu zní jako velice vážná výpověď. Poslední skladba *Sto barevných slov* je vlastně píseň *Zůstali jsme doma* z předchozích dvou společných alb. A tak se tato píseň objevuje na všech třech, pokaždé pod odlišným názvem, úprava je však stále stejná a mezi skladbami není sebemenšího rozdílu. A tak poslední skladba s sebou nese nostalgický závěr alba *Barvy domova* a prozatím i spolupráce Vlasty Redla, Slávka Janouška a Jaroslava Samsona Lenka. Tato píseň rozhodně spojuje všechna tři alba, a pokud bude ještě nějaké další společné album, měla by se objevit i na něm, pokud se autoři tématicky neposunou úplně jiným směrem.

4.13 Pecky téměř všecky

Pecky: *Tak jsem tady, Rehradice, Co když, Letiště, Příteli, Smrti, Zase nic, Dvakrát, Večer křupavých srdíček, Bože můj, Husličky, Sbohem galánečko, Dohrála hudba*

Téměř všecky: *Až na poslední stránku, Monter Blues, Bečva, Hrála mi Julii, Kdyby, Ten vánoční čas, Spánembohem zvoníte, Doma je doma, Ještě mi chvíli zpívej, Opět na výletě, Omilienci, Vlaštovka, Možná už naposled, Láska je, Napiš mi brzy, Na jezeře zlatých ryb, Jak vlastně vypadáš, Čarodějova píseň*¹⁰⁴

¹⁰⁴ REDL, Vlasta. *Pecky: Téměř všecky*. Praha: BMG Ariola, 2000.

Na albu z roku 2000 *Pecky téměř všechny* můžeme sledovat, které skladby považuje ve své kariéře Vlasta Redl za stěžejní. Samozřejmě zde nenajdeme písně z alb *Dopisy z květin* a *Barvy domova*, protože ty vyšly až následovně. Na tomto dvojalbu je celkem neuvěřitelných třicet dva písní.

A jak je album koncipováno? „Měly by na něm být reprezentativní věci, na které jsem, když to trochu přezenu, pyšný,“¹⁰⁵ říká Vlasta Redl. Přesto se dají tato dvě CD od sebe oddělit ještě jiným způsobem. Na prvním z nich jsou ryze notoricky známé skladby. Polovina z nich má co dočinění právě s lidovou slovesností. Jsou to buď upravené lidové písně (*Smrti, Rehradice*) nebo variace na lidovou píseň (*Husličky, Sbohem galánečko*). Zbytek jsou skladby natolik známé, že i ty už naprosto zlidověly. Milan Tesař to potvrzuje: „Ti, kteří si doteď myslí, že je Sbohem galánečko moravská lidovka, se konečně dostanou k dalším pokladům Redlovy 'lidové' slovesnosti.“¹⁰⁶

Mnohem větší raritou bude ovšem pro ty méně znalé posluchače Vlasty Redla až druhé CD. To obsahuje mnohem více písní než to první. A tady už nejde o onu oblíbenost a mediální známost, jako spíše o osobní oblíbené skladby samotného autora. Jsou to písně spíše vážnějšího charakteru. Některé z nich bohužel naprosto zapadly mezi těmi všemi lidovými variacemi na svých původních deskách. Tímto způsobem se je Redl snaží „oprášit“ a připomenout. Navíc jsou tu dvě skladby z Redlovy tvorby pro divadla, které nenajdeme na žádném z jeho alb. Jedná se o umělou koledu *Ten vánoční čas* Aloise a Viléma Mrštínkových, hudbu k tomuto textu složil Vlasta Redl pro divadelní představení *Rok na vsi* Mahenova divadla v Brně. Tou druhou dosud neznámou skladbou je instrumentální slovenská lidová *Omilienci*, kterou Vlasta Redl upravil pro muzikál *Kubo* a Novou scénu v Bratislavě. Celý muzikál byl vytvořen pomocí slovenských lidových písní a Vlasta Redl měl za úkol tyto písně poněkud posunout do pole world music.

Nejvíce skladeb na celém albu pochází z Redlova sólového alba *Staré pecky*. Samozřejmě nechybí ani skladba *Letiště*, která odstartovala jeho kariéru. Zásadní byla pro Vlastu Redla také píseň *Bečva*, která se zde objevuje ve své druhé verzi, tedy ze společného alba AG Fleku a Hradišťanu. Nechybí ani skladby ze společných alb se Slávkem Janouškem a Jaroslavem Samsonem Lenkem. Objevují se i písně z deset let starého Redlova prvního sólového alba *Na výletě*. I když to jsou spíše ty méně výrazné, které bychom na tomto albu našli, tedy kromě skladby *Opět na výletě*, která je jistě výrazná dostatečně a přetrvala i do posledních koncertů.

¹⁰⁵ BEZR, Ondřej. Pracovní verze vydám nad hrobem. In: *Lidové noviny* 12. 5. 2000, s. 19.

¹⁰⁶ TESAŘ, Milan. Vlasta Redl pro Krakov. In: *Folk & country: Hudební měsíčník* 2, 2001, s. 34.

Pokud bychom se měli držet faktu, že první album *Pecky* obsahuje mediálně známé skladby Vlasty Redla, je jasné, že těmi mediálně nejznámějšími jsou právě skladby inspirované moravskou lidovou písní. Oproti tomu druhé CD *Téměř všechny* kromě skladby *Bečva* a *Omilienci* již neobsahuje žádné další písně tohoto typu. Z toho možná také vyplývá, že Vlasta Redl by byl rád, kdyby nebyl spojován jen s folklórem, ale rád by zůstal v povědomí posluchačů také díky svým oblíbeným skladbám, které se od těch lidově znějících naprosto odlišují. Ale kdyby nevznikly ony lidové variace, možná, že by se mu ty ostatní vůbec nepodařilo prosadit.

Závěr

Folklór znějící z rádií v dobách českého komunismu byl až nesnesitelný. Písně hýřící pozitivní energií rozhodně neměly nic společného s dobou, která byla mnohem „šedivější“. A tak byly folkovými zpěváky spíše nenáviděny. K folklóru patřily i písně depresivnějšího charakteru. Ty byly ovšem v té době poněkud zanedbávány. Později si jich ale přece jenom folkoví písničkáři všimli a začali se tak obracet i k folklóru, protože zjistili, že i v dobách minulých se řešily podobné problémy jako dnes – spory, loučení, nešťastná láska – to byly motivy lidové hudby.

Počáteční vztah Vlasty Redla k folklóru byl stejný jako u ostatních folkových písničkářů. Přesto některé své písně začal označovat jako lidové, aby se vůbec mohly hrát a zpívat. Později si z folklóru začal dělat legraci a vznikly tak první skladby inspirované folklórem, ovšem obohaceny současnými, poněkud rockovějšími muzikantskými prostředky (*Bečva, A vy páni muzikanti*). Tohoto popudu si všiml Jiří Pavlica, který společně s Vlastou Redlem nahrál celé album inspirované právě folklórem. Tady začal brát Vlasta Redl lidovou píseň přece jen trochu vážněji. Autorské písně na tomto albu jsou vystavěny přesně podle vzoru písní lidových. Nedá se ale říct, že by tato Redlova záliba vznikla až za doprovodu Jiřího Pavlici. Už i na ranějších albech lze pozorovat Redlovo sejetí především s valašským prostředím, kde je lidová tradice silně zakořeněna. To bezesporu dokazuje i spolupráce s kapelou *Fleret*, která používá valašské nářečí ve všech svých písních a opírá se i o lidovou tvorbu. Vlasta Redl měl s nimi v tomto směru mnoho společného.

Lidové motivy taktéž prostupují celé Redlovo sólové album *Na výletě*, přetrvává i na albech nejnovějších. Některá alba jsou na lidové motivy chudší, jiné bohatší, ale žádné album není zcela bez motivů tohoto druhu. Vznikají písně, nad kterými by mnoho lidí přísahal, že jsou lidové. *Sbohem galánečko* je jednou z nich a zdaleka ne jedinou. Je jasné, že ať už se Vlasta Redl dostal k folklóru jakkoliv, rozhodně v něm vždy našel inspiraci. Otázkou také zůstává, jakým směrem se bude jeho tvorba ubírat v budoucnu. Momentálně je Vlasta Redl bez kapely, je tedy možno očekávat sólové album. Ovšem co bude hlavním zdrojem jeho inspirace, je zatím ukryto. Ale právě v budoucí sólové tvorbě by se mohlo ukázat, jak silně v tomto skladateli hudební folklór zakořenil, protože v dosavadní tvorbě se k tomuto zdroji obracel téměř neustále.

Bibliografie

Prameny:

AG FLEK. *Dohrála hudba*. Praha: Supraphon, 1989.

AG FLEK. *Tramtárie*. Brno: MUA, 1991.

FLERET. *Tož vítajte, ogaři!* Loděnice: Gramofonové závody, 1991.

JANOUŠEK, Slávek – LENK, Jaroslav – REDL, Vlasta. *Zůstali jsme doma*. Praha: Supraphon, 1990.

JANOUŠEK, Slávek – LENK, Jaroslav – REDL, Vlasta. *Kde domov můj*. Praha: BMG Ariola, 1995.

JANOUŠEK, Slávek – LENK, Jaroslav – REDL, Vlasta. *Barvy domova*. Praha: Sony BMG Music Entertainment, 2006.

PAVLICA, Jiří - REDL, Vlasta *Vlasta Redl AG Flek & Jiří Pavlica Hradišťan*. Praha: BMG Ariola, 1994.

REDL, Vlasta. *Na výletě*. Loděnice: Gramofonové závody, 1990.

REDL, Vlasta. *Staré pecky*. Praha: Monitor EMI, 1992.

REDL, Vlasta. *Vlasta Redl o kolo zpět*. Praha: BMG Ariola, 1997.

REDL, Vlasta. *Vlasta Redl a skupina, která se jmenuje Každý den jinak*. Praha: BMG Ariola, 1998.

REDL, Vlasta. *Pecky: Téměř všechny*. Praha: BMG Ariola, 2000.

REDL, Vlasta. *Dopisy z květin*. Praha: BMG, 2004.

Literatura:

BEZR, Ondřej. *Pětadvacet: Rozhovory s českými muzikanty*. Brno: Petrov, 2004. ISBN 80-7227-208-X.

Československá vlastivěda: Díl 3., Lidová kultura. Praha: Orbis, 1968.

DORUŽKA, Lubomír. *Panoráma populární hudby 1918/1978, aneb, Nevšední písničkáři všedních dní*. Praha: Mladá fronta, 1980.

DORUŽKA, Lubomír – MÁCHA, Zbyněk. *Od folklóru k semaforu*. Praha: Státní hudební vydavatelství, 1964.

HRABÁK, Josef. *Poetika*. 2. vydání. Praha: Československý spisovatel, 1977.

MATZNER, Antonín – POLEDŇÁK, Ivan – WASSERBERGER, Igor. *Encyklopedie jazzu a moderní populární hudby: 1. část věcná*. Praha: Supraphon, 1980.

- MATZNER, Antonín – POLEDŇÁK, Ivan – WASSERBERGER, Igor. *Encyklopedie jazzu a moderní populární hudby: Část jmenná – světová scéna A-K*. Praha: Supraphon, 1986.
- MATZNER, Antonín – POLEDŇÁK, Ivan – WASSERBERGER, Igor. *Encyklopedie jazzu a moderní populární hudby: Část jmenná – světová scéna L-Ž*. Praha: Supraphon, 1987.
- MERTA, Vladimír. *Zpívaná poezie: Úvaha vzniklá za pochodu v letech 1982-84*. Praha: Panton, 1990. ISBN 80-7039-032-8.
- PAVLICA, Jiří. *Barevná krajina hudby*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2007. ISBN 978-80-244-1673-1.
- SIROVÁTKA, Oldřich. *Folkloristické studie*. Brno: Etnologický ústav Akademie věd České republiky, 2002. ISBN 80-85010-31-3.
- SIROVÁTKA, Oldřich. *Současná česká literatura a folklór*. Praha: Academia, 1985.
- SUŠIL, František. *Moravské národní písně s nápěvy do textu vřaděnými*. Praha: Vyšehrad, 1951.
- VONDRÁK, Jiří. *Legends folku & country*. Brno: Jota, 2004. ISBN 80-7217-300-6.

Recenze a rozhovory:

- BERTFELDOVÁ, Helena. Vlasta Redl každý den jinak. In: *Hitbox: Magazín s písničkami*. Prosinec 1998, s. 16.
- BEZR, Ondřej. Pracovní verze vydám nad hrobem. In: *Lidové noviny*. 12. 5. 2000, s. 19.
- BEZR, Ondřej. Tak jsem zase tady. In: *Mladý svět* 24/2003, roč. 45, s. 22 – 25.
- ČERNÝ, Jiří. AG Flek. In: *Folk & Country: Hudební měsíčník* 1, 1996, s. 20 – 21.
- HARTMAN, Ivan. Pro Hradišťan i Redla je folklór bez hranic. In: *Lidové noviny*. 31. 8. 1994, s. 7.
- HRUBÝ, Tomáš. Konec zemědělství v Tramtárii. In: *Folk & Country: Hudební měsíčník* 8-9, 1997, s. 30-31.
- HRUBÝ, Tomáš. Vlasta Redl o několik let jinde. In: *Folk & Country: Hudební měsíčník* 8-9, 1997, s. 35.
- HRUBÝ, Tomáš. Lenk/Redl/Janoušek: Zůstali jsme doma. In: *Folk & Country: Hudební měsíčník* 7-8, 1999, s. 10.
- MORAVSKÝ BRABEC, Jiří. Dobří blázni se vracejí. In: *Folk & Country: Hudební měsíčník* 4, 1999, s. 7 – 9.
- MORAVSKÝ BRABEC, Jiří. To je bohém, Galánečko. In: *Folk & Country: Hudební měsíčník* 4, 1999, s. 15.

- MORAVSKÝ BRABEC, Jiří. Ivo Viktorin: Sólový debut. In: *Folk & Country: Hudební měsíčník* 10, 2005, s. 12 – 13.
- PLOCEK, Jiří. Symboly a písně. In: *Literární noviny: Kulturně-politický týdeník*. 28. 12. 2007, roč. XVIII/XIX, č. 52/1, s. 8.
- SUCHOCHLEB, Štěpán. Redlův etnický folkrock míří k dokonalosti. In: *Lidové noviny* 11. 11. 1998, s. 10.
- TESAŘ, Milan. Kde domov můj. In: *Reflex* 6, 1995, s. 49.
- TESAŘ, Milan. Každý den jinak. In: *Reflex* 12, 1998, s. 4.
- TESAŘ, Milan. Vlasta Redl pro Krakov. In: *Folk & Country: Hudební měsíčník* 2, 2001, s. 34-35.
- TESAŘ, Milan. Vlasta Redl/AG Flek a Jiří Pavlica/Hradišťan. In: *Folk & Country: Hudební měsíčník* 3, 2005, s. 24.
- TESAŘ, Milan. Hana a Petr Ulrychovi & Javory: O naději. In: *Folk & Country: Hudební měsíčník* 10, 2005, s. 16.
- TESAŘ, Milan. Pecky pod povrchem. In: *Folk & Country: Hudební měsíčník* 10, 2005, s. 35.

Příloha

Databáze Národní knihovny ČR

ANL - Výsledky dotazu: Slova-Autoři/Korp.= Vlasta Redl

#		Název	Autor	Zdroj.dokument	Rok vyd.	Č.zázn.
1	☐	<u>Cítíme barvy domova,</u> <u>vyhýbáme se světovosti / Vlasta</u> Redl, Jaroslav Samson Lenk, Slávek Janoušek ; Jaroslav Špulák	Redl, Vlasta, 1959-	Právo (20060421)	2006	000977121
2	☐	<u>Hudba není krumpáč, ale moje</u> <u>láska : takový je názor Vlasty</u> <u>Redla na dobývání žen</u> <u>sladkými melodiemi / Vlasta</u> Redl ; [zapsal] -lk-	Redl, Vlasta, 1959	Olomoucký Večerník (20060130)	2006	000973138
3	☐	<u>Chtěl bych být dobrým sluhou</u> <u>muziky, říká Vlasta Redl / Vlasta</u> Redl ; Zaps. Martina Žáčková	Redl, Vlasta, 1959-	Práce (19960120)	1996	000519145
4	☐	<u>Chůze s tichem / Vlasta Redl ;</u> Zaps. Petr Dorůžka	Redl, Vlasta	Reflex (19960328)	1996	000534514
5	☐	<u>Imaginární hospoda / Slávek</u> Janoušek ; Přísp. Vlasta Redl ; Zaps. Hedvika Kočková	Janoušek, Slávek	Dobry večerník (19940621)	1994	000182420
6	☐	<u>Jsem mnohem lepší dvojka než</u> <u>jednička : Vlasta Redl,</u> <u>písničkář: / Vlasta Redl ; Tomáš</u> S. Polívka	Redl, Vlasta, 1959-	Hospodářské noviny (20041215)	2004	000884793
7	☐	<u>Každý den jinak / Milan Tesař</u>	Tesař, Milan	Reflex (19981217)	1998	000415232
8	☐	<u>Každý nástroj má svoji duši /</u> Vlasta Redl ; Ilja Kučera jr.	Redl, Vlasta, 1959-	Muzikus (2005)	2005	000895641
9	☐	<u>[Kde domov můj] / Aut. rec.</u> Milan Tesař	Tesař, Milan	Reflex (19950630)	1995	000240083
10	☐	<u>Mé písně se dají rozdělit na</u> <u>neveselé a truchlivé : Též</u> <u>skupina AG Flek. Rozhovor /</u> Vlastimil (Vlasta) Redl ; Zaps. a zprac. Jiří Tlach	Redl, Vlastimil (Vlasta)	Rock & Pop (1990)	1990	000018956
11	☐	<u>Mezi Redlem a jeho přáteli i</u> <u>spoluhráči je něco zvláštního /</u> [autor recenze] Roman Burián	Burián, Roman	Folk & Country (1999)	1999	000498971
12	☐	<u>Muziko, muzičenko... / Vlasta</u> Redl ; Zaps. Jan Dušek	Redl, Vlasta	Příl. Report	1994	000197144
13	☐	<u>Muziku, tu oni mi házejí ...říká</u> Vlasta Redl / Vlasta Redl ; Zaps. Martin Dvořák	Redl, Vlasta	Ústecký deník (19940521)	1994	000427200
14	☐	<u>Nejlepší střelec / Vlasta Redl ;</u> David Nesnídal	Redl, Vlasta	Mladý svět (2004)	2004	000887322
15	☐	<u>O cezení a okopávání / Vlastimil</u> Redl ; Zaps. Jan Gogola ; Aut. pozn. Josef Chuchma	Redl, Vlasta, 1959-	Mladý svět (19921002)	1992	000083698
16	☐	<u>Pracovní verze vydám nad</u> <u>hrobem / Vlasta Redl ; [zapsal]</u>	Redl, Vlasta	Lidové noviny (20001205)	2000	000628968

		Ondřej Bezr				
17	☐	<u>Pro Hradišťan i Redla je folklor bez hranic</u> / Vlasta Redl ; Zaps. Ivan Hartman	Redl, Vlasta	Lidové noviny (19940831)	1994	000190786
18	☐	<u>Redlův etnický folkrock míří k dokonalosti</u> / Aut. rec. Štěpán Suchochleb	Suchochleb, Štěpán	Lidové noviny (19981111)	1998	000407549
19	☐	<u>Rocker s folklórní duší</u> / Vlasta Redl ; Zaps. Aleš Faix	Redl, Vlasta	Příl. Magazín RP	1995	000221811
20	☐	<u>Sejdeme se, když se chceme vidět</u> / Vlasta Redl ; [zapsal] Radek Strnad	Redl, Vlasta, 1959	Pižeňský deník (20060621)	2006	001005180
21	☐	<u>Sexuální harašení podle Vlasty Redla : O tom, co způsobí jedna holka mezi chlapy, ale i o návratu na koncertní pódia a znovunabytém pocitu radosti z hraní</u> / Vlasta Redl ; Tomáš Stanislavčík	Redl, Vlasta, 1959-	Večerník Praha (20040311)	2004	000836410
22	☐	<u>Skládání pána Boha</u> / Vlasta Redl ; Zaps. Jan Hlaváč	Redl, Vlasta	Mladý svět (1998)	1998	000480808
23	☐	<u>Strach přichází, ale nebydlíme spolu</u> / Vlasta Redl ; Zdeněk Zapletal	Redl, Vlasta, 1959-	Reflex (20050106)	2005	000888500
24	☐	<u>Šest let poté písničkářskými očima</u> / Aut. rec. (iha)		Lidové noviny (19950530)	1995	000232177
25	☐	<u>Tak jsem zase tady</u> / Vlasta Redl ; [zapsal] Ondřej Bezr	Redl, Vlasta	Mladý svět (2003)	2003	000791020
26	☐	<u>Vlasta Redl : vymyšlení názvu je nejveselejší etapa</u> / Vlasta Redl ; Milan Tesař	Redl, Vlasta, 1959-	Rock & Pop (2004)	2004	000886365
27	☐	<u>Vlasta Redl</u> / Vlastimil Redl ; Zaps. Ondřej Bezr	Redl, Vlasta, 1959-	Rock & Pop (1998)	1998	000412625
28	☐	<u>Vlasta Redl - Jiří Pavlica : Folk, folklór, naše hudba...ten termín už nějak najdeme!</u> / Vlasta Redl, Jiří Pavlica ; Zaps. Jan Sobotka	Redl, Vlasta	Rock & Pop (19941108)	1994	000202910
29	☐	<u>Vlasta Redl po třiceti letech</u> / Vlasta Redl ; Jaroslav Špulák	Redl, Vlasta, 1959-	Magazín Práva (20040417)	2004	000842382
30	☐	<u>Vlasta Redl si dává pozor na posuzování minulosti druhých</u> / Vlasta Redl ; [zapsal] Jakub Kratochvíl	Redl, Vlasta, 1959	Olomoucký Večerník (20041206)	2004	000951876
31	☐	<u>Vlasta Redl zase jede</u> / Vlasta Redl ; [zapsal] Jiří moravský Brabec	Redl, Vlasta	Folk & Country (2003)	2003	000822392
32	☐	<u>Zůstali jsme doma</u> / Jaroslav Samson Lenk, Vlasta Redl, Slávek Janoušek ; [zapsal] Tomáš Hrubý	Lenk, Jaroslav Samson, 1956-	Folk & Country (1999)	1999	000555083

Resumé

Folk music can be divided into several branches. One of them was so-called protest song in which songsters expressed disagreement with the world. Nowadays, folk music as a part of pop music has been connected with many other music styles (country, blues, jazz, rock), so-called world music is becoming more and more popular.

Woody Guthrie is considered a founder of folk movement. He collected folk songs and composed hundreds of songs which became popular. Another important interpreter of American folk was Bob Dylan who added electric guitar. The using of electric guitar was typical of a new style, folk rock. Bob Dylan became an idol for many Czech folk singers and groups.

The first Czech folk group was Spirituál Kvintet which accompanied American folk singer Pete Seeger during his concert in Czechoslovakia. His visit aroused a wave of Czech folk. The first interpreters of protest songs were Karel Kryl, Vladimír Merta and Jaroslav Hutka. It did not take long and also Czech folk singers were inspired by folklore. Some of older folk songs were modified and inserted into their repertory. Also poems of famous Czech and foreign poets were made into songs.

Vlasta Redl grew up in Valašské Meziříčí, in an area with strong folk tradition. He has been singing since he was fourteen and when he was twenty-one he became a leader of AG Flek band. He enriched folk songs with the sound of electric guitar and he managed to connect Moravian folklore with bigbeat. He is best known for folk songs such as Husličky and Sbohem galánečko. Moreover, he cooperated for example with the band Fleret which uses Wallachia dialect. Fleret band made Vlasta Redl famous. He also cooperated with the band Hradišťan, or more precisely with Jiří Pavlica. The whole album inspired by Moravian folklore came into existence from this cooperation. The greatest development of folklore was in Romanticism and in the period of National Restoration. The group of folklore collectors included Božena Němcová, Karel Jaromír Erben, František Ladislav Čelakovský, František Sušil. On the other hand, in the period of communism folklore was degraded to a variety show position and included in pre-elect merry-making. Therefore, folk singers had a totally negative attitude to folklore.

Vlasta Redl uses many folklore motives in his works. His songs are therefore known more as folk songs. He modified Slovakian folk ballads together with Zuzana Homolová. With Jiří Pavlica he modified folk songs and completed them with his own songs which cannot be differentiated from those really folk ones. All his albums present classical construction of

folk songs – many strophes without a refrain, paralellism, antithesis. Folklore motives reappear, such as music, dancing, hangover, leave-taking of lovers, tramping, nature, using Wallachia dialect, and using some Slovakian words. Together with all of these, he uses electric guitar, which shifts his production into contemporary world music.

At the end of 2006, Vlasta Redl stopped his cooperation with band called Každý den jinak. It will be interesting to see whether he is going to use folklore motives (used in almost all his songs so far) in his future works. After his first folklore intolerance, he recognised also the positive side of folklore and he made a contemporary folk song. The result of this bachelor paper is the finding that Vlasta Redl uses folklore motives very frequently and folklore belongs to his most important inspiration for his works.